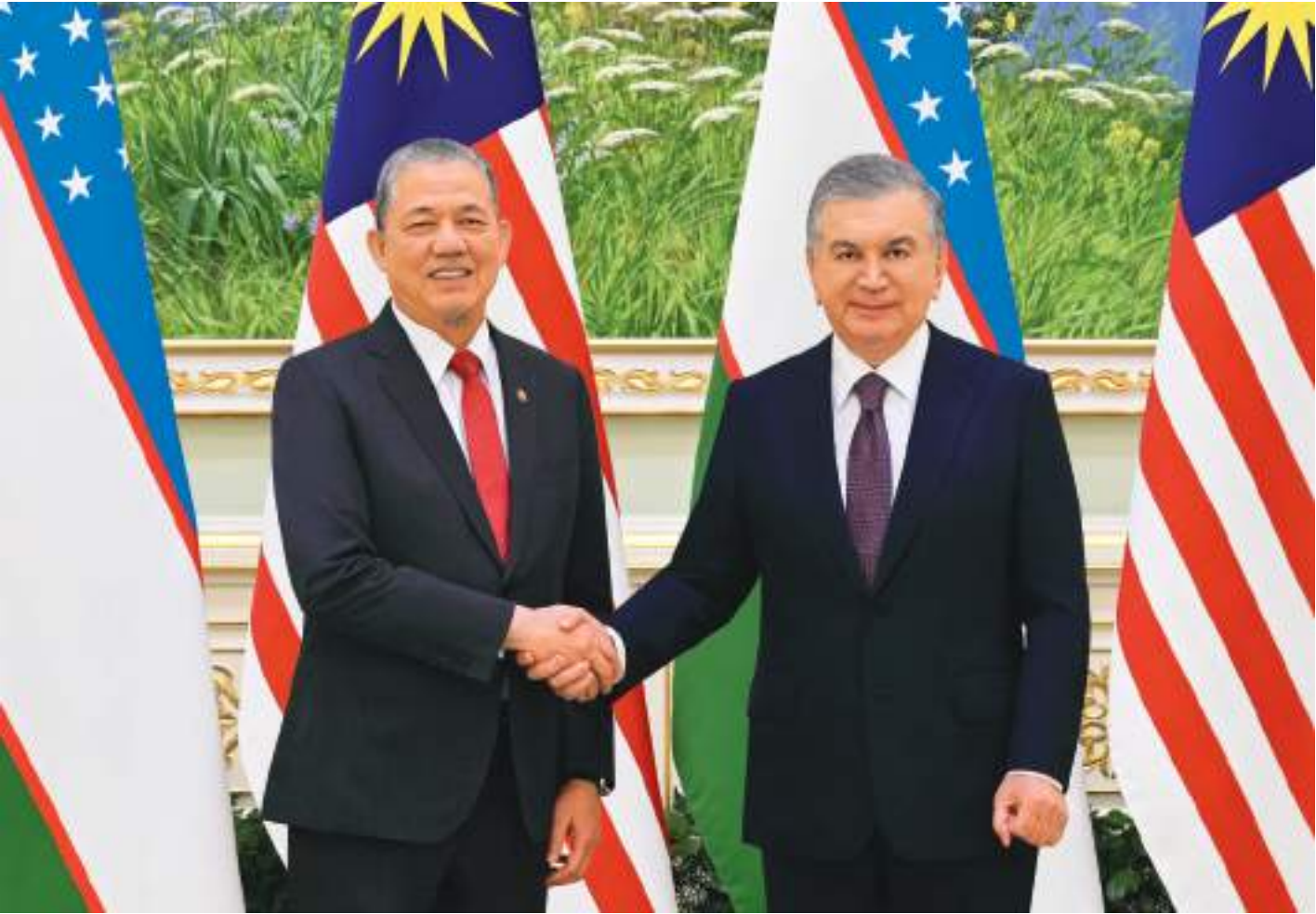

ЎЗБЕКИСТОН — МАЛАЙЗИЯ КЎП ҚИРРАЛИ МУНОСАБАТЛАРИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Малайзия Бош вазирининг ўринбосари, энергетик ўтиш ва сув ресурсларини трансформация қилиш вазири Фадиллоҳ бин Юсуф бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ДАВЛАТ ТАШРИФИ БИЛАН МЎЎУЛИСТОНДА БЎЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Мўғулистон Президенти Ухнаагийн Хурэлсухнинг таклифига биноан 24-25 июнь кунлари давлат ташрифи билан ушбу мамлакатда бўлади.

Ташриф дастурига мувофиқ, Улан-Батор шаҳрида олий даражадаги икки томонлама учрашув ва музокаралар ўтказилиши кўзда тутилган.

Ўзбекистон билан Мўғулистон ўртасидаги дўстлик ва амалий ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилади.

Товар айирбошлаш ҳажмини ошириш ва номенклатурасини кенгайтириш, саноат тармоқлари, қишлоқ хўжалиги, қончилик, транспорт соҳалари ва бошқа устувор йўналишларда кооперация лойиҳаларини илгари суриш, фаол маданий-гуманитар алмашинуви давом эттириш эътибор марказида бўлади.

Саммит акунда қилишувлар тўплами қабул қилиниши кутилмоқда.

ЎЗА

“ЯШИЛ” ЭНЕРГЕТИКА — ИҚТИСОДИЁТНИНГ АСОСИЙ ҚУВВАТ МАНБАИ

Президент Шавкат Мирзиёев 23 июнь куни йирик саноат корхоналарини “яшил” энергия билан таъминлаш чора-тадбирларига оид тақдимот билан танишди.

Мамлакатимиз иқтисодиётини барқарор қувват манбалари билан таъминлаш мақсадида “яшил” энергетика жадал ривожлантирилмоқда. Қисқа даврда бу соҳага қарийб 6 миллиард доллар тўғридан тўғри хорижий инвестиция кириб келди. Йиллик электр энергияси ишлаб чиқариш ҳажми аввалги 59 миллиарддан ҳозирда 82 миллиард киловатт-соатга етди.

2030 йилга бориб, юртимиз аҳолиси 41 миллиондан, иқтисодиёт ҳажми 200 миллиард доллардан ошиши кутилмоқда. Табиийки, бу электр энергиясига қўшимча талаб туғдиради. Шунинг учун қайта тикланувчи энергия манбаларини кенг ишга солиш чоралари қўрилмоқда.

Тақдиротда бу йил амалга оширилаётган лойиҳалар ва яқин келажақдаги режалар ҳақида ахборот берилди. Улардан асосий мақсад генерация, модернизация ва энергия самарадорлиқдир.

Хусусан, йил якунигача 12 та қуёш ва 4 та шамол электр станцияси, 12 та энергия сақлаш тизими ишга туширилади. Уларга жами инвестиция ҳажми 5 миллиард доллардан зиёд бўлиб, салкам 9 миллиард киловатт-соат қувватга эга бўлади. Шунингдек, бу йил умумий қиймати 7 миллиард 200 миллион долларлик яна 11 та лойиҳа қурилиши бошланади.

Энергияни нафақат ишлаб чиқариш, балки тежаш ҳам жуда муҳим. Давлатимиз раҳбари томонидан энергия

исрофини камайтириш, айниқса, йирик саноат корхоналарида тежамкор усуқналар ўрнатиш вазифаси қўйилган.

Юртимизда жами электр истеъмолининг учдан бир қисми 18 та тармоққа тўғри келади. Масалан, сув хўжалигидаги насосларга йилгига 6,5 миллиард киловатт-соат электр сарфланапти.

Шу боис, 12 та йирик насосни модернизация қилиб, ҳар бирига 75-100 мегаваттлик қуёш станцияси ҳамда 50 мегаваттлик сақлаш қурилмаси ўрнатиш вазифаси белгиланди. Натижада насосларнинг электр сарфи йилгига 2 миллиард киловатт-соатга камайиб, 4,5 миллиард киловаттга тушади. Бу ишлар, аввало, сув чиқариш таннарихи баланд бўлган Қарши магистрал қаналидан бошланади.

Нефть-газ корхоналарида ҳам 240 мегаваттлик қуёш станцияси ва 300 мегаваттлик сақлаш қурилмалари ўрнатиб, камиди 600 миллион киловатт-соат электр олиш имконияти бор.

Умуман, йиғилишда электр истеъмоли юқори 18 та тармоқни ўзини ўзи энергия билан таъминлайдиган қурилмаларга ўтказиш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Ижтимоий муассасаларда қуёш энергиясидан фойдаланиш борасидаги ишлар ҳақида ҳам ахборот берилди.

ЎЗА

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ДАВЛАТ ХИЗМАТИ БЎЙИЧА ФОРУМИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Хурматли Форум қатнашчилари!

Хурматли меҳмонлар!

Авваламбор, сизларни Марказий Осиё минтақасида илк бор ўтказилаётган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Давлат хизмати бўйича форумининг очилиши билан чин қалбимдан самимий муборакбод етман.

Форумни дунё цивилизациялари чорраҳасида жойлашган Самарқанд шаҳрида ўтказиш борасидаги ташаббусимизни қўллаб-қувватлагани учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Антониу Гуттереш Жаноби Олийларига алоҳида миннатдорлик билдиришмоқчиман.

Фурсатдан фойдаланиб, БМТ ташаббуси билан дунёда кенг нишонланиб келаётган 23 июнь — Давлат хизмати куни билан барчангизни қизгин табриклайман.

Барчамизга аёнки, бугунги кунда дунё барқарор ривожланишга тўсиқ бўлаётган сиёсий зиддиятларнинг кучайиши, иқлим ўзгариши, табиий ва инсон ресурсларининг танқислиги, кибертаҳдидлар каби глобал муаммолар билан тўқнаш келмоқда.

“2030 йилга қадар 5 йил: Барқарор келажак учун хизмат кўрсатиш жараёнини жадаллаштириш” мавзусида ўтказилаётган мазкур халқаро анжуман глобал тараққиётда муҳим ўрин тутадиган давлат бошқаруви ва давлат хизмати тизимини такомиллаштириш, уни замон билан ҳамнафас ҳолда янги босқичга кўтариш, кадрлар салоҳияти ва уларнинг фаолият самарадорлигини ошириш, бу борада халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Мазкур тадбиримизда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва бошқа нуфузли халқаро тузилмалар, дунёнинг турли қитъа ва минтақа давлатларидан келган 400 га яқин делегатлар иштирок этаётгани ҳам ушбу анъанавий анжуманнинг мақоми тобора ортиб бораётганини яққол кўрсатади.

Хурматли Форум иштирокчилари!

Бугунги кунда давлат бошқарувида рақамли трансформацияни рағбатлантириш, давлат хизматларини кўрсатишнинг инновацион ечимларини қўллаш, давлат сектори институтларида самарадорликни кескин ошириш, лидерлик бошқарув услубини ривожлантириш, узлуқсиз таълим олишни кенгайтириш ва бўлажак раҳбарлар учун зарур кўникмаларни белгилаш бўйича илғор тажриба алмашиш ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамиятга эгадир.

Дунёга тобора очилаётган, жадал ислохотлар йўлидан бораётган ва илғор халқаро тажрибани кенг таътиқ этаётган, “давлат — халқ учун” тамойилига қатъий амал қилиб келаётган Янги Ўзбекистон давлат хизмати соҳасида глобал ўзгаришларнинг ажралмас бир қисмига айланаётганини алоҳида таъкидлашни истар эдим.

Сўнгги йилларда Ўзбекистонда давлат хизматини чинакамига инклюзив халқ

хизматига айлантириш бўйича тизимли ислохотларни олиб бормоқдамиз. Жумладан, халқаро экспертлар билан биргаликда “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун тайёрланди.

Ислохотларнинг ҳар бир хонадонга қадар кириб бориши учун “маҳаллабай” ишлаш тизими йўлга қўйилди, манзилли кўмак ва ижтимоий ҳимоя институти кучайтирилди, хотин-қизларнинг давлат бошқарувидаги улуши 35 фоизга етиб, мамлакатимиз бу борада минтақада етакчи ўринни эгаллади. 700 дан зиёд давлат хизматлари “ягона дарча” тамойили асосида онлайн платформалар орқали амалга оширилмоқда.

Давлат хизмати ва бошқаруви жараёнини тўлиқ рақамлаштириш натижасида Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг электрон ҳукуматлар ривожланиш даражаси бўйича глобал рейтингда 24 поғонага, Сунъий интеллектга тайёрлик бўйича халқаро индексда сўнгги бир йил ичида 17 поғонага кўтарилди.

Давлат фуқаролик хизматини янги ёндашувлар асосида ташкил этиш мақсадида замон талабларига мос ўқитдорли мутахассисларни жалб қилиш ва профессионал давлат хизматчилари корпусини шакллантириш бўйича кадрлар тайёрлаш кластерини ташкил етдик.

Институционал салоҳиятни ошириш ва инсон капиталига сармоя киритишга кўмаклашиш учун халқаро тажриба асосида эндаумент имкониятларидан фойдаланиш йўлга қўйилмоқда. Шу боис, сизларни Ўзбекистонда давлат хизматида рақамли трансформация бўйича Глобал билим марказини очиш, халқаро Ёш етакчилар мактабини ташкил этиш каби глобал ташаббусларимизни қўллаб-қувватлашга қаҳирамиз.

Бу ташаббуслар Ҳукуматлар, новаторлар ва ривожланиш бўйича шериклар ўртасида алмашувларни фаоллаштириш, келажак авлод давлат хизматчиларини тарбиялаш, бошқарувда ва кундалик ҳаётда рақамли воситалардан кенг фойдаланиш, давлат секторида инновацияларни жорий этиш учун катта имкониятлар эшигини очади.

Бундай муҳим ташаббус ва таклифлар Форум доирасида қабул қилинадиган Самарқанд декларациясида ўзининг тўлиқ ифодасини топишига, мазкур муҳим ҳужжат ҳаммамиз учун инклюзив, барқарор ва инсон манфаатларига йўналтирилган давлат хизматига эришиш йўлида биргаликда ҳаракат қилиш бўйича ўзига хос дастуриламал бўлишига ишонаман.

Фурсатдан фойдаланиб, бу эзгу йўлда барчангизга улкан куч-ғайрат ва омадлар, Форум ишига муваффақият тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ТАШҚИ САВДО ВА ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИКА СОҲАЛАРИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев ташқи савдо ва транспорт-логистика соҳаларида кечиктириб бўлмайдиган чоралар муҳокамаси бўйича йиғилиш ўтказди.

Сўнгги кунларда Яқин Шарқда рўй берган ҳарбий ҳаракатлар шундоқ ҳам нотинч вазиятни янада кескинлаштирди. Бу Ўзбекистоннинг жаҳонга чиқиш йўллари ва ташқи савдо алоқаларига салбий таъсир этмай қолмайди.

Шу боис, вазиятни тўғри баҳолаб, ташқи савдо, инвестиция, транспорт соҳаларида тезкор чоралар кўриш шартлиги қайд этилди.

Хусусан, экспорт йўналишларини диверсификация қилиш, юкларни бошқа хавфсиз портларга кўчириш зарур. Бу эса дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, ташиш харажатининг 30 фоизгача ошишига сабаб бўлиши мумкин. Шу боис,

ҳамкор давлатлар билан муқобил йўлларни келишиш, экспортчи корхоналарни қўллаб-қувватлаш бўйича топшириқлар берилди.

Транспорт вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Савдо-саноат палатаси ҳамда бошқа давлдор идоралар раҳбарларига тадбиркорлик субъектлари билан яқиндан ишлаб, экспорт-импорт амалиётларига кўмаклашиш, маҳсулотларига қўшимча бозорлар топиш вазифаси қўйилди. Шу билан бирга, ишлаб чиқаришни изчил давом эттириш, ички бозорда нарх барқарорлигини таъминлаш муҳимлиги таъкидланди.

ЎЗА

Президент ташрифидан сўнг

ҚУЁШ ПАРКЕНТДА ЮЗ ОЧАДИ

Тинчлик — муқаддас неъмат

Яхши ният инсонни яйратади. Шундай сўзлар борки, кунда неча бор такрорласангиз ҳам оҳори тўкилмайди. Аксинча, эшитганингиз сари хузурланасиз. Нафақат чеҳрамиз, балки кўнглимиз ҳам жилмаяди. Бу ният сизу бизга руҳий қувват бағишлайди, эзгу ишларга чорлайди.

Ўзимизга, оиламиз аъзолари ва элу юртимиз учун сўралган тинчлик, омонлик, хотиржамликдан тотли тилак борми?.. Зотан, Яратганининг мана шу неъматлари оғушида бўлсак, сўзимизда оҳанг, чеҳрамизда тинчлик, ишимизда унум, файзу барака бўлади. Шунинг учун ҳам боболаримиз, момоларимиз дуога қўл очганида, аввало, ушбу хуш ниятлар янграйди. Сўзимиз ибтидосида таъкидлаганимиздек, бу тотли неъматлар бизни ҳеч қачон тарк этмасин. Аммо бемақсад урушлар туфайли дунёда юз бераётган нотинчликлар, беғуноҳ қурбонлар, озурда оналар фарёди, норасида гўдаклар ноласи кўз ўнгингизда, қулогингиз остида жаранглаб, дилингизни тикандек тирнаб турганда хотиржам яшаш мумкинми? Мана шундай

дамларда, айниқса, бирлик, жипслик, ҳамжиҳатлик сув билан ҳаводек зарурлиги билинади.

Президентимиз жорий йил 18 июнь куни Тошкент вилоятининг сўлим ва баҳаво Паркент туманига ташриф буюрди. Бу ердаги иқтисодий ривожланиш ва янги лойиҳалар билан танишиш асосида жамоатчилик вакиллари билан учрашиб, сўзини тинчлигу хотиржамликдек буюк неъматдан бошлади. Инчунин, бу улуг кунларнинг қадрига етиш, шукронасини келтириб яшаш ҳар биримизнинг бурчимиз, вазифамиздир. Давлатимиз раҳбари куйинчақлик билан одамдод учун тинчлик муқаддас экани, уни асрашга бутун Ер юзи аҳолиси масъуллигини таъкидлади.

Давоми 3-бетда

2025 йил 24 июнь, 127-сон

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz.uz

СИЁСАТ

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Халқаро форум

Шу кунларда жаҳон аҳлининг диққат-эътибори яна бир карра кўхна ва ҳамиша навқирон Самарқандга қаратилган. Азим кентда давлат бошқаруви соҳасидаги энг йирик халқаро тадбирлардан бири — БМТнинг Давлат хизмати форуми бўлиб ўтмоқда.

Форум барқарор ривожланишни қўллаб-қувватлаш учун давлат хизматини ривожлантириш стратегияларини ишлаб чиқиш мақсадида 2003 йилдан буён ўтказиб келинади. Аънаёна кўра, форумнинг ҳар мавсумида давлат бошқарувининг муайян бир муҳим соҳасига эътибор қаратилади ва унга глобал миқёсда ечимлар таклиф этилади.

Нуфузли форум бу гал Ўзбекистонда ўтаётгани юртимизда сўнгги йилларда жамиятимизнинг барча соҳаларида кечаётган демократик ислохотларнинг ўзига хос эътирофидир. Дуненинг барча минтақаларидан вазиридан ва давлат хизматига масъул органлар раҳбарлари, шунингдек, халқаро

ва минтақавий ташкилотлар, илмий доиралар, фуқаролик жамияти, хусусий сектор вакиллари ва инновация етакчилари иштирок этаётгани тадбирнинг ўзига хос аҳамиятини яққол намोён этади.

Форум очилишида Президентимизнинг тадбир иштирокчиларига йўлаган табриги ўқиб эшиттирилди. Давлатимиз раҳбари 23 июнь — Давлат хизмати куни билан соҳанинг барча вакиллари кизгин табриклаб, давлат фуқаролик хизмати тизимини янада ривожлантириш бўйича муҳим ташаббусларни илгари сурди.

Хусусан, бутунги кунда давлат бошқарувида рақамли трансформацияни рағбатлантириш, давлат хизматларини кўрсатишнинг инновацион ечимларини қўллаш, давлат сектори институтларида самарадорликни кескин ошириш, лидерлик бошқарув услубини ривожлантириш, узлуксиз таълим олишни кенгайтириш ва бўлажақ раҳбарлар учун зарур қўникмаларни белгилаш бўйича илгор тажриба алмашиш долзарб аҳамиятга эга экани қайд этилди.

Дунёга тобора очилаётган, жадал ислохотлар йўлидан бораётган юртимизда давлат хизматини чинакам инклюзив ҳалқ хизматига айлантириш бўйича тизимли ислохотлар қилинмоқда. Бу борадаги янгиланишлар ҳар бир хонадонга кириб бориши учун “маҳаллабай” ишлаш тизими йўлга қўйилди, манзилли

қўмак ва ижтимоий ҳимоя институтини кучайтирилди. Хотин-қизларнинг давлат бошқарувидаги улуши 35 фоизга етиб, мамлакатимиз бу борада минтақада етакчи ўринни эгаллади. 700 дан зиёд давлат хизмати “ягона дарча” тамойили асосида онлайн платформалар орқали кўрсатилмоқда.

Давлат хизмати ва бошқаруви жараёнларини тўлиқ рақамлаштириш натижасида Ўзбекистон БМТнинг электрон ҳукуматлар ривожланиш даражаси бўйича глобал рейтингда 24 поғона, сунъий интеллектга тайёрлик бўйича халқаро индексда сўнгги бир йил ичида 17 поғона кўтарилди. Мазкур форум ана шу йўналишда дунёда шаклланган илгор тажрибаларни оммалаштириш, ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришда муҳим қадамдир.

Форум мавзуси ҳам ниҳоятда долзарб. Яъни тадбир иштирокчилари 2030 йилгача бўлган даврда давлат хизматлари кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш билан боғлиқ устувор масалалар юзасидан фикр алмашди. Мақсад — глобал муаммолар ва ўзароувчан шартношларда давлат хизматининг ролин қайта кўриб чиқиш.

Форумда қайд этилганидек, бутунги даврда самарали, инклюзив ва инновацион давлат хизматларига эҳтиёж тобора долзарб бўлиб бормоқда. Бу борадаги вазифаларни амалга ошириш мақсадида рақамлаштириш, ҳамкорлик ва хизматлардан тенг фойдаланишга эришиш ва янги бошқарув ёндашувлари қўлланишига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўзбекистонда ислохотлар “Халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилиши керак”, деган асосий стратегия тамойилга асосланган инсон қадрини юксалтиришда муҳим омил бўлмоқда. Бундай ёндашув давлат бошқаруви тизимини тубдан ўзгартиришнинг ҳаракатлантирувчи кучига айланди. Ана шундай изчил ислохотлар самарасида мамлакатимизда замонавий рақамли тизим яратилди. “Рақамли ҳукумат” идораларо интеграция платформаси 49 та давлат органининг 390 дан ортиқ веб хизматини амалга

оширади, уларга ҳар куни 216 дан ортиқ абонент тизими уланади.

Ягона интерактив давлат хизматлари портали (my.gov.uz) орқали фуқаролар ва тадбиркорлик субъектлари 700 дан ортиқ электрон хизматдан фойдаланиш имкониятига эга, рўйхатдан ўтган фойдаланувчилар сони 11 миллиондан ошди. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида кенг жамоатчилик ва профессионал ҳуқуқшунослар учун очик, сунъий интеллектга асосланган рақамли ёрдамчи муваффақиятли жорий этилди.

208 та давлат хизматлари маркази тармоғи республика бўйлаб маъмурий хизматлардан офлайн режимида фойдаланиш имконини бермоқда.

Рақамли трансформация барча асосий йўналишларни қамраб олади — давлат хизматларидан тортиб, электрон молия, электрон тижорат, фискал маълумотлар таҳлили ва рақамли иқтисодиётнинг бошқа соҳалари. Бу ютуқлар нафақат рақамли етуқликнинг юқори даражасидан, балки Ўзбекистон ўзи тўплаган тажрибаси асосида дунё мамлакатлари билан ўртоқлашишга тайёрлигидан ҳам далolat беради.

25 июнга қадар давом этадиган форум дастуридан давлат бошқарувида инновациялар, соҳада самарадорлик, шаффофлик ва ҳисобдорликни оширишда рақамли воситалар ва сунъий интеллектнинг роли, аҳолига кўрсатилаётган хизматларни кенгайтириш бўйича халқаро тажриба, инновацион лабораториялар орқали бошқаруви трансформация қилиш каби мавзулардаги муҳокамалар ўрин олган. Шунингдек, рақамли бошқарув, барқарор ривожланиш ва сунъий интеллект бўйича мажлислар, давлат бошқаруви ва маълумотлар билан ишлаш бўйича интерактив семинарлар, UNDESA томонидан электрон ҳукумат соҳасидаги ютуқлари учун 12 давлатни тақдирлаш маросими ўтказилади. Тадбир иштирокчилари Ўзбекистоннинг рақамлаштириш йўналишидаги илгор лойиҳалари билан таништирилади.

Энг аввало, Ўзбекистонни давлат хизмати соҳасидаги ислохотлари билан табриклайман. Бизнингча, давлат бошқаруви соҳасидаги ҳар қандай ислохотнинг юраги давлат хизматлари ва, албатта, уни амалга ошираётган давлат хизматчиларидир, — дейди БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги доимий вакили Акио Фужига. — Хусусан, чекка жойларда яшайётган фуқароларга давлат хизматлари кўрсатишни яхшилаш ва рақамлаштириш борасидаги ишлар таҳсинга сазовор. Бу нафақат технологик тараққиёт, балки фидойи ва замонавий давлат хизматчилари меҳнати самарасидир. Мавжуд имкониятлар, электрон ҳукумат тизимлари, иловалар, мобил дастурлар ва фойдали технологияларнинг амалиётга татбиқ этилаётгани ушбу ислохотларнинг ўзига хос жиҳатларидан бири бўлиб, жаҳон миқёсида ҳам долзарб ва керакли тажриба эканини таъкидлаш лозим.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда саноат ривожланиши, инвестициялар оқими кўпайиши жойлардаги раҳбарлардан бу борада замонавий билим ва қўникма баробарида ташаббускорлик ҳам талаб этмоқда. Зеро, инновациялар фақатгина янги технологияларни татбиқ этиш билан чекланмай, балки хизмат кўрсатиш моделлари, ташкилий маданият ва давлат муассасаларининг иш услубларини тубдан қайта кўриб чиқиш ҳам ўз ичига олади.

Форум доирасида бўлиб ўтган семинарлардан бири шу мавзуга бағишлангани айни мудио бўлди, — дейди Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги бошқарма бошлиғи Тимур Абдуллаев. — Чунки бюджет чекловлари, ижтимоий эҳтиёжлар ўзгариши, ошқоралик ва ҳисобдорлик талаблари шариоитида давлат хизматларини тезкор ва самарали ташкил этиш замонавий ҳукуматлар олдида турган мураккаб вазифалардан биридир. Шу боис, ушбу тадбир барчамиз учун жуда қизиқарли бўлди. Унда давлат муассасалари ва давлат хизматчилари институционал даражадан тортиб, то кундалик фаолиятигача бўлган даврда инновациялар учун қўлай муҳит яратишда дуч келадиган асосий тўсиқлар ва уларни бартараф этиш йўллари муҳокама қилинди.

Иштирокчилар давлат институтларида инновациялар ва ижодкорлик маданиятини оширишнинг амалий усуллари ҳақида тушунарларга эга бўлди. Хусусан, инновацияларни қўллаб-қувватлайдиган мослашувчан ва самарали тузилмалар, механизм ва ҳуқуқий асослар таҳлил этилди. Шунингдек, давлат хизматчиларининг замон талабидан келиб чиқиб иш юритиши, замонавий қўникмаларни эгаллашиш, ҳамкорликни ривожлантириш ва муаммоларга тез ва оқилона ечим топиши муҳокама қилинди.

Давлат бошқарувида индвидуал ташаббуслардан ташқари, тизимли, инклюзив ва сезир институтлар яратишга қаратилган ёндашувлар иштирокчиларга катта таассурот қолдирди. Бундай тадбирлар ўзаро ҳамкорликни кенгайтириш, янги ёндашувларни кенг тарғиб этиш ва соҳа ривожини янги босқичга кўтаришда самара беради.

Форум халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш, ривожланаётган давлатлар ўртасида тажриба алмашиш ҳамда давлат хизматларидан тенг ва адолатли фойдаланишни рағбатлантиришда муҳим қадам бўлади. Анжунам доирасида рақамли давлат бошқаруви (GovTech) соҳасида ечимлар экспортини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришга қаратилган дастури ишга тушириш режалаштирилган. Шунингдек, инклюзив, барқарор ва инсон манфаатларига қаратилган давлат хизматиға эришишга йўналтирилган муҳим ҳужжат — Самарқанд декларацияси қабул қилиниши кўзда тутилган.

Баҳор ХИДИРОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ЎЗБЕКИСТОН — МЎҒУЛИСТОН: ТАРИХИЙ ЯҚИНЛИК ВА СТРАТЕГИК МАНФААТЛАРГА АСОСЛАНГАН МУЛОҚОТ

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 24-25 июнь кунлари давлат ташрифи билан Мўғулистонда бўлади.

Ўзбекистон ва Мўғулистон ўртасида дипломатик муносабатлар 1992 йил 25 январда ўрнатилган. Шундан буён икки томонлама мулоқот изчил ривожланиб, дўстлик ришталари, сиёсий ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ва кўп томонлама ҳамкорликни кенгайтиришдан ўзаро манфаатдор эканини намоён этмоқда.

Ўтган йиллар давомида томонлар суверенитетни ҳурмат қилиш ва ўзаро тенглик асосидаги барқарор муносабатларни ўрнатдилар.

Сўнгги йилларда Ўзбекистон — Мўғулистон сиёсий мулоқоти фаоллашгани кузатиляпти. Мўғулистон Президенти Ухнаагийн Хурэлсух 2022 йилда ШХТнинг Самарқанд саммитидаги иштироки доирасида Ўзбекистонга ташриф буюрди. Ўзбекистон ва Мўғулистон етакчилари 2023 йил 1 декабрь куни Дубай шаҳрида БМТнинг иқлим ўзгариши бўйича конференцияси доирасида ҳам учрашдилар.

Мўғулистон Президенти Ухнаагийн Хурэлсухнинг 2024 йил 23-26 июнь кунлари Ўзбекистонга биринчи давлат ташрифи алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Икки давлат раҳбарларининг самарали музокаралари якунлари бўйича давлатлараро муносабатлар ва ҳамкорлик тўғрисидаги қўшма баёнот, шунингдек, 14 та ҳукуматлараро ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

“Мўғулистон биз учун Осиё минтақасидаги анъанавий ва ишончли ҳамкордир. Ўзбекистон — Мўғулистон муносабатлари дўстлик, ўзаро ҳурмат ва қўллаб-қувватлаш тамойилларига асосланган бўлиб, конъюнктурага боғлиқ эмас”, деди Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ташриф доирасидаги тадбирлар чоғида.

Бундай асос ҳукуматлар, парламентлар ва вазирликлар даражасидаги икки томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш учун пойдевор бўлиб, мамлакатларни бир-бирига яқинлаштириш ва ҳамкорлик соҳаларини кенгайтиришга хизмат қилмоқда.

Шу тариқа Ўзбекистон Олий Мажлиси ва Мўғулистон Давлат Буюқ Хуралдаи фаолият юритаётган парламентлараро дўстлик гуруҳлари фаол ташрифлар алмашинуви билан ажралиб турадиган конструктив мулоқотни йўлга қўйди.

Идоралараро ҳамкорлик механизмлари самарали ишламоқда. Ташқи ишлар вазирликлари ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувлар икки томонлама ва халқаро кун

тартибидида масалалар бўйича ўзаро англашувни мустаҳкамлаш, халқаро ташкилотлар доирасида ёндашувларни мувофиқлаштириш, шунингдек, турли соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш учун барқарор ҳуқуқий ва институционал асосни шакллантиришга хизмат қияляпти.

Бутунги кунга қадар икки мамлакат ташқи сиёсат идоралари ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувларнинг 7 та давраси бўлиб ўтди. Сўнгги сиёсий маслаҳатлашувлар 2024 йил 7 май куни Улан-Баторда ташкил этилди.

Икки томонлама ҳамкорликни кенгайтиришда дипломатик ваколатхоналар фаолияти ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда. Ўзбекистоннинг Пекиндаги элчихонаси бир вақтинч ўзида Мўғулистонда ҳам аккредитациядан ўтган.

2024 йил 24 июнь куни Мўғулистон Президентининг Ўзбекистонга ташрифи доирасида Мўғулистоннинг Тошкентдаги элчихонасининг расмий очилиш маросими бўлиб ўтди. Ушбу дипломатик каналлар икки томонлама ташрифлар ташкил этиш, сиёсий маслаҳатлашувлар ва турли соҳалардаги битимлар лойиҳаларини тайёрлашга яқиндан қўмаклашляпти.

Ўзбекистон ва Мўғулистон анъанавий тарзда халқаро майдонда бир-бирини фаол қўллаб-қувватлаб келмоқда. Бу, айниқса, БМТ, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (Мўғулистон кузатувчи мақомига эга), шунингдек, икки давлат Шарқ ва Ғарб ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш имкониятларини кўраётган Осиё — Европа мулоқоти (АСЕМ) каби ташкилотлар доирасида яққол кўзга ташланади.

Мўғулистон Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги Марказий Осиёда барқарор ривожланиш, минтақавий барқарорликни таъминлаш ва алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларини бир неча бор дипломатик қўллаб-қувватлаб келган. Ўз навбатида, Ўзбекистон Мўғулистоннинг барқарор энергия ечимларини илгари сурдиш, атраф-муҳитни муҳофаза қилиш ва чўл экотизимларини сақлаш борасидаги сайё-ҳаракатларини эътироф этган.

Мўғулистоннинг Ўзбекистон муҳим географик ва иқтисодий мавқега эга бўлган Марказий Осиё билан минтақавий ҳамкорликка қизиқиши ортиб бораётгани сир эмас. Ўзбекистон, ўз навбатида, Мўғулистонни

Шимоли-шарқий Осиё билан сиёсий ва иқтисодий алоқаларни кенгайтиришда муҳим шерик сифатида билади.

Халқларимиз ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик хали тўлиқ салоҳиятини намоён этгани йўқ, десак муболага бўлмайди. Энг асосийси, ҳар икки томон ҳам уни фаоллаштиришдан манфаатдор эканини кўрсатмоқда. Мўғулистон Ўзбекистонга минтақадаги

тикланадиган энергия манбалари ва энергия тежайдиган технологиялар йўналишида ҳамкорлик, айниқса, истиқболли ҳисобланади.

Бутунги кунда Ўзбекистонда ушбу мамлакат билан савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаларида 17 та қўшма корхона ташкил этилган. Уларнинг 12 таси 100 фоиз Мўғулистон капитали билан фаолият юрляпти.

муҳим савдо-иқтисодий шерик сифатида қарайди. Ўзаро товар айирбошлаш ҳамжи барқарор ўсиб бормоқда, бу кўрсаткич ҳар йили ўртача 30 фоиз ошаётгани шундан далolat беради.

Ҳар икки давлат ҳам муҳим хомашё, энергетика ва кишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги юқори салоҳиятга эга ва мамлакатларимиз иқтисодиёти бир-бирини тўлдирувчи бўлиши мумкин. Энергетика, жумладан, қайта

Томонлар қўшма корхоналар очиш, савдо миссияларини ривожлантириш, ярмаркалар, бизнес-форумлар ва инвестициявий конференцияларда иштирок этиш имкониятларини доимий тарзда кўриб чиқяпти. 2024 йил июнь ойда Мўғулистон ва Ўзбекистонда савдо уйлари очилиши, икки давлат пойтахтларидан саноат кўргазмалари ўтказилиши эълон қилинди.

Тарихий ришталарга асосланади. Туркий ва мўғул халқлари асрлар давомида Марказий Евроёсиёда даштларидан вужудга келган ягона этник-маданий ва геосиёсий маконда яшаб келган. Бу халқларни қўманчи маданиятнинг умумий намуналари, ўхшаш ижтимоий тузилмалар, лисоний ва мифологик унсурлар, анъаналар, тарих ва табиатга чуқур ҳурмат бирлаштириб туради.

Ҳозирги Ўзбекистон ва Мўғулистон ҳудудда вужудга келган буюк сулоларга — Хунлар давлатидан Чингизхон ва Темурийларгача бўлган давр нафақат Евроосиёнинг тарихий тақдирини белгилаб берди, балки бир-бирига маъмурий маданият, санъат, дипломатия, ҳарбий стратегия бўйича билимларни узатди.

Ўзбекистон ва Мўғулистон Шарқнинг энг муҳим маданий ва илмий анъаналари — Буюк ипак йўлидан тортиб, ёзма ва маънавий ёдгорликлари эгаларидир. Мўғулистонда Марказий Осиё халқлари тарихи ва маданиятига оид қўллаб қадимий ёзма манбалар мавжуд. Улар Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик ва қўлёзма илмий институтларида қизиқиш уйғотмоқда. Археология, музей иши, реставрация ва туризм соҳасидаги ҳамкорлик қўшма лойиҳалар, илмий экспедициялар, кўргазмалар ва таълим дастурлари учун янги имкониятлар очади.

Хусусан, 2023 йил октябр ойда Жалолиддин Манғуберди жамғармаси вакиллари туркий тиллар, жумладан, ўзбек тилининг ўзгаи бўлган Ўрхун-Енасой битиклари билан боғлиқ видеоматериаллар тайёрлаш мақсадида илмий-амалий сафар билан Мўғулистонга борди.

Бутунги кунда иккала томон ҳам талаблар алмашинуви, академик алоқалар, тарих, тил ва маданиятни ўрганиш бўйича дастурларни ривожлантирмоқда. Туркология ва шарқшунослик марказларини ривожлантириш истиқболли йўналиш бўлиб, Мўғулистон ва Ўзбекистон тажрибаси илм-фан ва таълим соҳаларини ўзаро бойитяпти.

Бундан ташқари, миллий маданият ташкилотлари кўмағида маданият кунлари, гастроль сафарлари, кинофестиваллар, анжуманлар, ижодий форумлар мунтазам ўтказилляпти ва улар гуманитар мулоқотлар асосини ташкил этаётир.

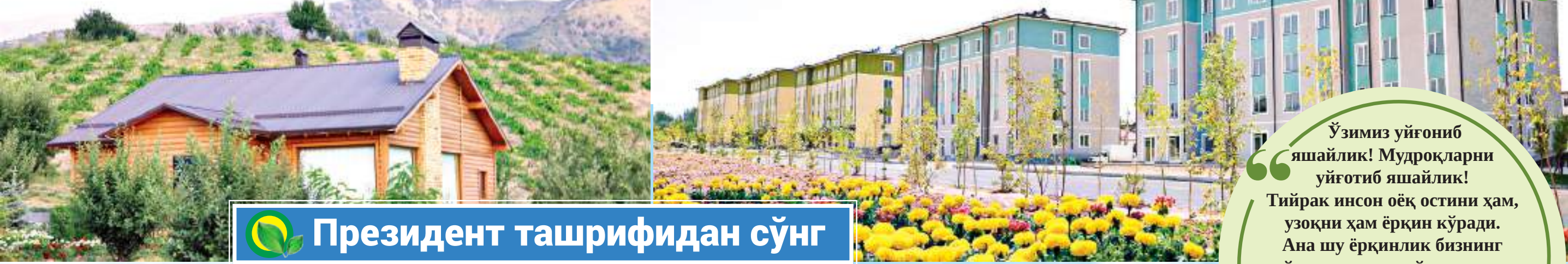
2024 йил июнь ойда Тошкентда Ўзбекистон давлат академик халқ чолгу асбоблари оркестри ва Мўғулистон филармоник оркестрининг “Морин Хуур” қўшма концерти бўлиб ўтди. Мазкур мўғул мусиқий гуруҳи II халқаро мақом санъати форумида ҳам иштирок этди.

Ўз навбатида, ўтган йилнинг ноябрь ойда Мўғулистон Маданият вазирлиги кўмағида Мўғулистон филармониясида ўзбек халқининг маънавий-маданий мероси тақдироти ташкил этилди.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон ва Мўғулистон ўртасидаги муносабатлар ҳурмат, ўзаро манфаатдорлик ва тарихий яқинликка асосланган. Ҳар икки давлат ҳам икки томонлама, ҳам кўп томонлама шаклларда янада фаол ҳамкорликка интилишларини намойиш этмоқда. Ўзбекистон ва Мўғулистон сиёсий ирода, мустаҳкамланган иқтисодий ҳамда гуманитар алоқалар билан икки томонлама шерикликни Марказий ва Шарқий Осиёдаги барқарор ҳамда ўзаро манфафати тарзда ривожланиш векториға айлантиришга қодир.

Шу нуқтага назардан, Президент Шавкат Мирзиёевнинг Мўғулистонга давлат ташрифи бу жараёнга кучли суръат бағишлаб, мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги тарихий дўстлик ришталарини мустаҳкамлаш ва ўзбек-мўғул ҳамкорлиги тарихида янги саҳифа очилиши шубҳасиз.

“Дунё” АА

Президент ташрифидан сўнг

ҚУЁШ ПАРКЕНТДА ЮЗ ОЧАДИ

Ўзимиз уйғониб
яшайлик! Мудроқларни
уйғотиб яшайлик!
Тийрак инсон оёқ остини ҳам,
узоқни ҳам ёрқин кўради.
Ана шу ёрқинлик бизнинг
кўзимизда ҳам, кўнглимизда
ҳам бўлсин. Яратган инояти
ила бизга тоза ҳаво, тоза сувни
тоғларимиз тутати. Офтоб
оразини ҳам тоғларимиз
оша юз очади.

Махмуд ТОИР,
Ўзбекистон халқ шоири

Бошланиши 1-бетда

Ҳақиқатан, бу оламшумул бунёдкорликлар, янгидан-янги лойиҳалар, сон ва сифат ўсиши, турмуш даражаси ортиши — халқимизнинг фаровон ҳаёти замирида Яратган инъом этган тинчлик мужассам.

Паркентсой саодати

Бугун “Паркент” сўзини тилга олган одам тотли ташнаиб қўяди. Боиси, Паркент узуми, шакардан ширин меваси, мадор сомсаси фақат шу ерда бўлади. Бундан ўзгача бўлиши мумкин эмас. Бежиз бу табаррук замин Восифий, Хожа Ахрор валийдек буюкларни, катта истеъдод ва билим соҳибни, шоҳ ва шоир Бобурдек шахсларни мафтун этмаган.

Хўш, Паркентсой теграсида яшаётган аҳолининг саодати нимада?

Чотқол тоғ тизмаси бағридаги булоқлар, ёмғир ва қор сувидан жамланиб, Паркентнинг кўксидан оқиб ўтадиган бу сой кўкларда куйлайди, айрим йиллари селу туманида бошланиб, шовқин солиб, ҳаммани шоширади. Ўзда сувини ўзи соғиниб, кўзда мулоим бўлиб оқади. Селу тошқини билан ўзанини ниҳоятда кенгайтириб юборган Паркентсой ва ён-вери кейинги йилларда жуда кўрмисиз, айрим қисми аҳоли учун хавфли, қирғоқлари чикинди-хонага айланиб, киши кайфиятини бузadиган бўлиб қолганди.

Паркентсой тугҳфа этган саодат шундаки, давлатимиз раҳбари паркентликларни хушхабарлар, янгиликлар оламига олиб кирди. Бу эзгу ишларнинг аввали нимадан бошланди? Бир йил муқаддам Президентимиз вакили туманга келиб, ҳаммиса тирбанд, маънан эскирган, аҳолини қийнаб юборган кўприк устида маҳаллий кенгаш депутатлари, маҳалла фаолларини йиғиб, фикрчини сўради. Айни пайтда давлатимиз раҳбарининг режаларини баён қилди. Тўғриси, ўша дамда бу режаларнинг амалга ошиши худди эртангдек туюлган. Чунки 1979 йил февралда қайта ташкил этилган Паркент туманида йиллар мобайнида тўпланиб келадиган, ечими топилаётган чуқур муаммоларнинг қисқа муддатда ҳал этилишига дабдурустдан ишонини қийин эди!

Президентимиз Паркент туманига ташрифини айнан Паркентсой аҳоли массивидан

бошлади. Бу ерда қад ростлаган кўп қаватли уйлардаги шарт-шароитлар билан танишди. Бош лойиҳага асосан, Паркентсой қирғоғида — умумий майдони 6 гектар ҳудудда 5500 хонадонни ўз ичига олган 125 та кўп қаватли турар жой қурилади. Шу пайтгача ушбу уйларнинг 27 таси барпо этилди. Худуд бўйлаб 300 та автомобилга мўлжалланган очиқ авто-тураргоҳ, 7 та болалар, 3 та соғломлаштириш майдончаси, 2500 метрли велоўлакча қуриляпти. Турар жойларнинг кўча томондаги биринчи қавати аҳолига хизмат кўрсатиш шох-бчалари, савдо дўконларига ажратилади. Бу масканларда 700 дан зиёд янги иш ўрни очилади.

Ҳозир Паркентсой ёқалаб юриш кишининг кўзини яшнатади, ҳайратини оширади. Биринчи босқичда сойнинг 4 километр қисми тўлиқ бетонлаштирилди. Сой четида 5 километрли янги йўл қурилди. Янги йўл туман марказидан ўтган асосий кўчага ёндош, бир кеча-кундузда 10 минг автомобилни ўтказиш қувватига эга. Табиийки, бу Паркент шаҳри ички йўлидаги тирбандликни камайтиради.

Қолаверса, юқорида таъкидланган баландлиги 50 метр бўлган кўприкнинг эни 12 метрдан 21 метрга кенгайтирилди. Шунингдек, пийдалар йўлакчаси, йўл ўтказгич барпо этилди.

Бунёдкорликнинг иккинчи босқичида Қумушконгача бўлган ўзан тартибга келтирилиб, очиладиган 100 гектар ерда туризм объекти қурилади.

Туман аҳолининг кўксини тоғдек кўтарган яна бир янгилик — “Байтқўрғон — Паркент” йўналишидаги электрлаштирилган темир йўли лойиҳаси бўлди. Бу, албатта, аҳолининг Тошкент шаҳрига бориши учун катта қулайлик яратса, туманга келадиган сайёҳлар учун ҳам аини мудоао бўлади. Унда 275 минггача йўловчи ташилиши мўлжалланган. Режага кўра, шу йил якунигача электр поезди фойдаланишга топширилади.

Нурли суҳбат

Давлатимиз раҳбарининг паркентлик фаоллар билан суҳбати ҳам кўнгулларга нур олиб кирди. Самимият ва қатъий ишонч билан айтилган фикр-мулоҳазалар давлатимиз раҳбарининг ғамхўрлиги, дарёдиллиги,

мард ва тантилигини яна бир қарра кўрсатиб берди. Президентимиз принципларига содиқ ҳолда шу суҳбатда ҳам халқни рози қилиш, муҳтож, эътиборталаб хонадонларга давлат томонидан яратилаётган шарт-шароитлар хусусида батафсил тўхталди. Шу маънода, бир ҳовлида 3-4 келин билан қисилиб яшайётган ҳамюртларимиз учун аҳоли зич жойлашган маҳаллаларда ҳам 5-7 қаватли уйлар қурилади. Муҳтож оилаларнинг уйига қуёш панеллари ва сув иситишда фойдаланиш учун геокolleкторлар ўрнатилади. Бу тажриба Паркентда бошланиб, келажакда оммалаштирилади.

Олимжоннинг орзулари

Қумушкон “туризм қишлоғи” мақомини олган дастлабки масканлардан. Қишлоқда биринчилардан бўлиб “Сайёҳ — 2000” номи билан меҳмон уйи очган одам Қодиркул Юсупов бўлади. Орадан йиллар ўтиб, у бошлаган ишни ўғли Олимжон Юсупов давом эттирди, 16 ўринли меҳмон уйи қурди. Бугун уни ҳажман кенгайтириб, 48 ўринга етказди. Меҳмон уйига қирган киши у ердаги миллийлик, жозоба, саранжом-саришталик, табиат гўзаллиги хонадон фойзи билан уйғунлашиб кетганини кўриб, яйрайди. Рухиятида енгиллик ҳис қилади.

Бир йилда 2000 сайёҳни қабул қилиш имкониятига эга ушбу меҳмон уйида 7 киши иш билан таъминланган. Олимжон Юсупов банкдан дастлаб 240 миллион, кейин 2 миллиард, ундан сўнг 1,5 миллиард сўмлик кредитлар олди. Аудицион орқали Қумушкон қишлоғидаги Маҷитали бува зиёратгоҳининг устки қисмидан 1,2 гектар ерни сотиб олиб, лойиҳа қиймати 12 миллиард сўмлик янги дам олиш маскани қурилишини бошлаб юборди. Чойхона, замонавий кotteжлар ҳадемай ишга тушса, бу ерда ҳам 72 сайёҳ ҳордиқ чиқариши мумкин.

Давлатимиз раҳбари қумушконлик тadbиркорнинг хонадонига ҳам ташриф буюриб, шарт-шароитларини кўрди, хонадон соҳибларининг омилиқорлиги, ишбилармонлигидан мамнун бўлди. Янада яхши бўлиши учун зарур маслаҳатларини берди. Шундай лойиҳаларни бошқа масканларда ҳам амалга ошириш кераклигини таъкидлади. Зеро, бундай

бунёдкорлик неғизида ҳам аслида ватанпарварлик туради.

Умуман, Тошкент вилоятидаги 1000 га яқин меҳмон уйи сафи кун сайин кўпайиб бормоқда. Улардаги иш ўринлари сони 3000 га яқинлашиб қолди.

Гилос эмас, марварид

Президентимиз Қумушкон ҳудудидаги тоғларга туташ жойда бунёд этилган интенсив боғда ҳам бўлди. Бу манзилдаги имкониятлар билан танишди, миришкорлар билан суҳбатлашди.

“Meridian Tempo” корхонасига қарашли 54 гектар боғда гилос, олма, нок ва малинанинг экспортбоп навлари етиштирилмоқда. Қўчатлар Франция ва Испаниядан келтирилган. Дарахтлар ўзини ўзи чанглатиш хусусиятига эга. “Ақлли” агрегатлар ернинг нами қонса, автоматик сугоради. Бу боғ нисбатан тоғли ҳудудда бўлгани учун меваси бошқа жойлардагидан кечроқ пишади. У ерда қуёш панеллари ҳам ўрнатишган.

Ҳосил тўлиқ экспортга чиқарилади. Бу йил 500 тонна олма, 400 тонна нок, 256 тонна гилос, 30 тонна малина етиштириш кўзда тутилган. Албатта, ҳаракатга яраша барака бўлماпти — боғ соҳиблари мўмай даромад топяпти.

Олтин белнинг ороми ҳуш

Президентимизнинг туман фаоллари билан суҳбатда айтган бир фикри, айниқса, эътиборини тортиди. Чунки унда ўзига хос шпирона ўхшатиш бор эди. Давлатимиз раҳбари ғоят самимият ила: “Олмага қуёш Япониядан чиқса, Ўзбекистонга Паркентдан чиқади!” дед лутф этди.

Шу икки оғиз сўзда дунё-дунё маъно, юк ва масъулият борлигини ҳис қилдим. Бутун Ўзбекистонимиз аҳолиси қатори янги Ўзбекистон тараққиёти учун паркентликлардан

ҳам фаоллик, ватанпарварлик ва фидойилик талаб қилинаётганини англадим. Ҳолбуки, қуёш Паркентдан чиқаркан, паркентликлар бу ишларда уйғоқ, илгор ва пешқадам бўлмоғи лозим.

Давлатимиз раҳбари Қумушконга туташ тоғлар қафидидаги, хусусан, Олтин бел чўққисидидаги дам олиш маскани ва янги лойиҳалар билан танишди. Бу ерда “Parkent mountain resort” тоғ-чанғи курорти зонаси ташкил этилади. Лойиҳада 1 та кўп тармоқли ташриф маркази, 7 та дор йўли, 3 та тоғ-чанғи йўли, 4 та меҳмонхона, 40 та вилла, 4 қаватли авто-тураргоҳ, ресторани, вертолёт майдончаси, болалар майдончаси ва бошқа туризм объекти-лари барпо этилиши кўзда тутилган.

Президентимиз намунавий меҳмонхона-даги шароитларни кўздан кечириди. Австрия компанияси томонидан 1200 гектар майдон-да тоғ-чанғи курорти қурилиши режалаштирилган.

Лойиҳа уч босқичда амалга оширилади. Тўлиқ қувватда кунига 15 минг сайёҳни қабул қилади. 600 га яқин сервис мажмуаси ташкил этилади. Мавсумий хизмат кўрсатиш туфайли 10 мингга яқин иш ўрни очилади.

Истиқболли лойиҳалар

Президентимиз “BATU Export” масъулият чекланган жамиятининг мева ҳамда сабзавотларни қуришти, қайта ишлаш ва қадқоқлаш лойиҳаси асосида ишга туширилган корхона-сини ҳам кўздан кечирди.

Мазкур қўшма корхона “Алиф” бренди остида Нидерландия ва БААнинг йирик фирмалари билан махсулот экспорти масаласида шартнома имзолаган. Келгусида экспорт ҳажми янада ошиб, МДҲ ва Европанинг қатор мамлакатлари ишбилармонлари билан 8 миллион долларлик шартномалар тузилади. Тадбиркор Фурқат Ҳикматов мазкур МЧЖ тармоғида 200 та иш ўрни очган.

Давлатимиз раҳбари Сўқоқ сайёҳлик маркази лойиҳаси билан ҳам танишди. Лойиҳа

янада самарали бўлиши учун таклифларини айтди. Айни лойиҳага кўра, марказ 7 гектар жойда барпо этилиши кўзда тутилган. Унда 17 турдаги объект бунёд этилади. Хусусан, 100 кишилик чойхона, 350 хонали 2 та 11 қаватли меҳмонхона, шале типидидаги уйлар, соғломлаштириш маркази, авто-тураргоҳлар, катта-кичик меҳмонхоналар, супалар, олма кўприк, кемпинглар, кузатув майдони ва ҳо-казолар Сўқоқ сайёҳлик маркази жозибасини таъминлайди.

Тоғларга чиққанлар тоғ бўлиб қайтар

Ушбу ташриф фақат паркентликлар учун эмас, балки Тошкент вилояти, қолаверса, мамлакатимиз учун ҳам ҳар жиҳатдан тарихий аҳамиятга эга. Катта-катта лойиҳаларга қўл уриш арафасида турган табдиркорлардан оддий аҳолигача бунинг натижасини, махсулини кўрмоқда, сезмоқда. Шу боис, ўзини англаган юрдошларимиз бу кунлар, имкониятларнинг қадрини чуқур ҳис этиб, ватан ривожини, миллат тараққиёти бирлиқда, як-дилликда эканига яна бир қарра амин бўлди. Ҳа, Ўзбекистонимизнинг, пойтахти азимнинг қуёши Паркентдан чиқади. Бу, албатта, ватани, халқини севган, унинг эртанги кунини учун қайғурган одамнинг қалбида юз очади!

Ушбу дил изҳорларимизга нуқта қўйишдан олдин бутун Паркент аҳлига, қадрли тумандошларимизга айтоқчиманки, қарс ҳа-миша икки қўлдан чиқади. Шунча эътибор, эъзоз ва ғамхўрликка сизу бизнинг жавобимиз қандай бўлади?

Авалло, ўзимиз уйғониб яшайлик! Мудроқларни уйғотиб яшайлик! Тийрак инсон оёқ остини ҳам, узоқни ҳам ёрқин кўради. Ана шу ёрқинлик бизнинг кўзимизда ҳам, кўнглимизда ҳам бўлсин. Яратган инояти ила бизга тоза ҳаво, тоза сувни тоғларимиз тутати. Офтоб оразини ҳам тоғларимиз оша юз очади.

УЛУҒВОР ЎЗГАРИШЛАР ҲАЙРАТИ

Шарифа САЛИМОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, шоира

Эндигина қўлимга қалам олиб, илк сатрларимни қоғозга тушираётган болалик дамларимда бундай деб ёзган эдим: “Мен ҳув ўша олислардан мағрур тутган бошини, кексалардек қумуш сочили ҳушқад Чотқол қизиман”. Бу менинг она Паркентим ҳақидаги илк тасаввурларим эди.

Урушдан кейинги оғир йиллар, ўтган асрнинг олтинчи йилларидаги қийинчиликлар... “Бизнинг кўксимизга ҳам шамол тегармикан”, деб ҳасратларда ўтиб кетган авлодларимиз, баҳорда гувилаб, сурон солиб келган селининг омонатгина ёғоч қўприкни неча бор оқизиб кетгани, йил бўйи машаққат билан меҳнат қилиб, тоқзорни боласидек авайлаб, ҳосилини кутган соддадил, қўли қаддоқ халқимизнинг бор узумини Паркентдаги биттагина вино заводида турнақатор навбатда туриб, арзимаган чойчакага топшириб келиши... Булар бари болалик хотираларимнинг маҳзун варақлари эди.

Президентимизнинг Паркент туманига ташрифи чоғида вилоят, туман фаоллари билан суҳбат мобайнида кўз ўнгимда кино тасмасидек ўтган хотираларим бутунги

Паркентим жамоли олдида тумандек тарқаб кетди. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, Паркент аҳолиси кўксига ўша биз узоқ кутган жаннат насимланидек хуш шабадалар эса бошлади. Паркентсой бўйида виқор билан қад ростлаб турган қатор уй-жойлар бир пайтлар сел ювиб кетиб харобага айланган жойлар ўрнида ўз эгаларини куттиб турибди.

Олти гектар майдонга қурилиши мўлжалланган 125 та кўп қаватли, 5200 хонадонга мўлжалланган бу уйларнинг қурилган қисми кўрган кўзни қувонтиради. Мазкур уйлар аҳолининг талаблари ва дидига мос қилиб қуриломоқда. Лойиҳада мактаб, болалар боғчалари, истироҳат боғи, велосипед йўлакчалари, дам олиш зоналари ва бошқалар ҳам ҳисобга олинган.

Давлатимиз раҳбари туманда туризмни ривожлантириш мақсадида қиймати 1 миллиард 800 миллион долларлик 52 та лойиҳа амалга оширилиши ҳақида тўхталганида, кўз ўнгимизда Паркентнинг келгусидаги янада жозибали истиқболи гавдаланди. Аслида, дунё бир-бирини адабиёти, тили, сайёҳлик жозибаси орқали танийди. Бу ернинг миллий қадриятлари, бетакрор табиатининг жонбахш нафаси, халқ қалбидида камалак ранг дунёни ўзи билан олиб кетади. Паркентнинг паҳлавонлардай, ёнбошлаб ҳаракатсиз ётган ўнгирлари, уларнинг кўксига яратилаётган

бетакрор маъволар тарих саҳифаларига битиклар бўлиб жойланади. Буларнинг барида давлатимиз раҳбарининг қатъий сиёсий ирода-си намоеъ бўлиб турибди.

Туманимизда жуда қисқа муддатда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишлари яқин орада у ерга бормаган инсонни шошириб қўйиши ва ҳайратга солиши шубҳасиз. Янги кўприкнинг муштаҳкам ва халқимиз орзусидагидек қурилиб, ишга туширилгани, йўллар, йўлакчалар, шаҳарга қираверишдаги биноларнинг муҳташамлиги, шамолда елиниб, ўзидан хуш ифор таратаётган райҳону жамбиллари, қуёш юзли гуллар... Бу гўзалликларнинг бари сизни ўзига оҳанрабодек тортиб, мафтун қилади.

Ушбу лойиҳаларнинг амалга ошиши 3300 та иш ўрни, 1 миллион сайёҳга хизмат кўрсатиш имкони яратилди, дегани. “Олтин бел” чўққисида Австрия компанияси томонидан 1200 гектарда тоғ-чанғи курорти қурилиши, 3, 4 ва 5 юлдузли меҳмонхоналар барпо этилиши, чанғи учини ва олма дор йўли, шалелар, пикник майдони, ресторани-лар, соғломлаштириш хизматлари ташкил этилиши, натижада кунига 15 минг сайёҳни қабул қилиш имконига эга бўлиши, мавсумий хизматлар билан бирга 10 мингга яқин иш ўрни яратилиши, умуман, Паркент туманининг йирик туризм манзилларидан бирига

айлиниши халқимиз қалбида амалга ошмай ётган асрий орзулар эди.

— Қуёш Паркентдан чиқади, — деди Президентимиз суҳбат мобайнида. Бу сўзининг мазмун-моҳияти шунчалар теранки, қуёш нуллари тушган жой обод бўлади, жаннатмонанд жойга айланади. Бу нур мамлакатимиз бўйлаб “Инсон қадри учун” тамойили асосида кечаётган кенг қўламадаги ислохотлар машъали, Учинчи Ренессанс йўлини ёритувчи ёруғлик, Президентимиз қалбидаги ўз юртини дунёнинг энг ривожланган

давлатлари қаторида қўриш ва ундан ўзиш ёғдуси, инсон тафаккурининг мудроқ қатламларини уйғотиб юборадиган ёрқин шувалардир.

Байтқўрғон — Паркент йўналиши бўйича бир кунда 275 минг йўловчига хизмат кўрсатдиган электр поезди катновини йўлга қўйиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳаммамиз узоқ йиллар орзулаган қувончлардир...

Бахт ва қувончларимизнинг умри абадий бўлсин.

Иқтисодиётда диверсификация: янги имкониятлар йўли

Худудлар ҳаёти

Саноатни ривожлантиришда энг долзарб масалалардан бири унинг худудлар бўйича самарали ташкил этилиши ва тармоқлар кесимида диверсификация, яъни хилма-хиллик даражасига эга бўлишидир. Сабаби, иқтисодий ўсишнинг барқарорлиги нафақат марказий худудлардаги ривожланишга, балки барча вилоят ва туманлардаги ишлаб чиқариш салоҳиятидан тўлиқ фойдаланишга таянади. Бу эса худудларнинг индустриал базаси, маҳсулот турларининг хилма-хиллиги ва экспортбоп тармоқларнинг мавжудлиги билан чамбарчас bogliq.

“Ўзбекистон — 2030” стратегияси мамлакат таракқиётининг барча жабҳасини қамраб олган. Унда, айниқса, иқтисодиётни модернизация қилиш ва худудий ривожланишни таъминлаш асосий вазифалардан бири сифатида белгилаб қўйилган. Хусусан, қайта ишлаш иқтисодий ўсишнинг локомотиви сифатида қўрилмоқда. Бунинг сўнгги йиллардаги инвестициявий лойиҳалар ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини янгиллаш каби саъй-ҳаракатлар яққол тасдиқлаб турибди.

Қайта ишлаш саноати хомашёни юқори қийматли маҳсулотга айлантириш орқали нафақат иқтисодий самарадорлигини оширади, балки янги иш ўринлари очади, экспорт ҳажминини кўпайтиради. Шунингдек, иқтисодиётни таъкид таъсирларга чидамли қилади.

2024 йил якунларига қўра, қайта ишлаш саноати маҳсулотлари қиймати 753,6 триллион сўмни ташкил этди. Бу 2023 йилга нисбатан 7,7 фоиз кўп демакдир. Бундай ўсиш янги ички маҳсулотдаги улушини 20,2 фоизга олиб чиқди. Инвестициялар таркибидagi улуш эса 29,3 фоизга етди. Бу рақамлар иқтисодиётдаги аниқ жараёнларни ифода этади.

Сўнгги таҳлилларда саноат ривожининг худудий манзараси аниқ кўрсатилди. Макроиқтисодий ва худудий тадқиқотлар институти томонидан 2024 йил учун ишлаб чиқариш саноатининг диверсификация ва рақобат устуңлиги рейтингини эълон қилинди. Унга қўра Тошкент шаҳри, Фарғона ва Наманган

вилоятлари юқори даражада диверсификация қилинган. Бу худудларда саноатнинг кўплаб тури мавжуд. Улар нафақат ички бозорни тўлдиради, балки ташқи бозорда ҳам фаол иштирок этмоқда. Бу худудлардаги ишлаб чиқариш тармоқлари рақобатбардошлик, технологик янгиланиш ва инновацияларга очиқлиги билан ажралиб туради.

Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё, Хоразм каби вилоятлар эса ўртача даражада диверсификацияланган худудлар сирасига қиради. Бу худудларда саноат салоҳияти бор, лекин унинг тўлиқ очилиши учун хали ҳам қўллаб-қувватлов ва давлатнинг мақсадли сиёсати зарур. Мазкур вилоятларда саноат тармоқлари кўп бўлмасда, тез ривожланиш салоҳиятига эга. Бундай худудлар билан ишлашда инновацион инфратузилмани жорий этиш, маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни кредит, субсидия ва экспортга чиқишдаги имтиёзлар билан қўллаб-қувватлаш самарали бўлади.

Энг катта муаммо паст даражада диверсификацияланган худудларда — Жиззах, Наманган, Бухоро, Андижон вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистонда кузатилади. Уларда саноат, асосан, бир ёки икки тармоққа boglangan. Бу эса уларни ташқи таъсирларга, масалан, нарх ўзгариши ёки экспортга талабнинг камайишига нисбатан таъсирчан қилади. Бундай худудларда саноатни ривожлантириш

учун комплекс ёндашув талаб этилади. Таяллим, кадрлар тайёрлаш, замонавий технологияларни жалб этиш, маҳаллий ресурслардан самарали фойдаланиш каби омиллар бйргалакда ишлаши керак.

2024 йил натижаларига қўра айрим паст даражадаги худудларда ижобий ўзгаришлар кузатилди. Масалан, Қорақалпоғистонда саноат тармоқлари сони кўпайди. Мазкур худудда иқтисодий фаоллик ошгани, янги лойиҳалар жорий этилгани ва инвесторлар учун қулай муҳит яратилаётганидан далolat беради. Сурхондарё, Бухоро ва Андижон вилоятларида ҳам шунга ўхшаш ижобий динамика кузатилади. Бу эса саноатни ривожлантириш борасидаги ишлар самара бермоқда деган хулосага олиб келади.

Саноатдаги худудий мувозанат фақат иқтисодий ривожланиш масаласи эмас, балки ижтимоий барқарорлик, худудлар ўртасидаги фарқни камайитириш ва аҳолининг ҳаёт сифатини яхшилаш билан ҳам чамбарчас bogliq. Айнан саноат тармоқларининг худудларда тенг ва самарали ривожланиши орқали мамлакатда ижтимоий адолатни таъминлаш, ички меҳнат бозоридagi босимни юмшатиш ва миграция оқимини оптималлаштириш мумкин.

Саноат фақат иқтисодий ўсиш воситаси эмас, балки мамлакатнинг геосиёсий ва геоиқтисодий рақобатбардошлигини белгилайдиган стратегик соҳадир. Маҳаллий ишлаб чиқаришнинг кенгайиши импортга қарамлигини камайитиради, миллий валютаннинг барқарорлигига ижобий таъсир кўрсатади ва технологик мустақиллигини таъминлайди.

Ўзбекистонда саноатни тубдан ривожлантириш ва худудий салоҳиятни тўлиқ ишга солиш иқтисодий барқарорлигини таъминлашнинг энг ишончли йўлидир. Ҳар бир худуд ўзининг ноёб ресурслари, географик жойлашуви ва кадрлар салоҳиятига эга. Ушбу имкониятлардан оқилона фойдаланиш, худудлар ўртасидаги иқтисодий номуаносиблигини бартараф этиш ва рақобатбардош саноат тармоқларини шакллантириш орқали “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида кўзланган мақсадларга муваффақиятли етиб бориш мумкин.

Сардор ТОЛИБОВЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Маълумотларга қўра, 2030 йилга бориб Ўзбекистонда 117 миллиард киловатт-соат, 2035 йилда эса 135 миллиард киловатт-соат электр энергияси талаб этилар экан. Бу ҳозирги талабдан қарийб 2 баробар кўп. Шу боис, мамлакатимизда янги электр станциялари ва энергия сақлаш тизимларини қуриш бўйича катта лойиҳалар амалга ошириляпти.

ЕРДАН БАРАКА ТОПАЁТГАНЛАР

Хусусан, кейинги саккиз йилда электр ишлаб чиқариш ҳажми 38 фоиз ошиб, 81,5 миллиард киловатт-соатга етди. Эътиборлиси, хусусий секторга кенг йўл очилгани боис, 11,2 гигаваттли қўшимча қувват яратилди.

Аниқланишича, ижтимоий муассасалар, масалан, мактаб, шифохона кабиларнинг қозонхонаси янгиланса, “яшил” энергия имкониятидан тўғри фойдаланилса, жорий йилнинг ўзида 5 миллион куб метр газ ва 15 миллион киловатт-соат электр энергиясини тежаш мумкин. Айни сабаб туфайли кейинги вақтларда қуриляётган биноларда энергия тежамкор жиҳозлар ўрнатилмоқда. Жумладан,

балки иш билан таъминлаш масаласи ҳам ечимини топмоқда. Жорий йилда 7 ва 5 қаватли 24 та уй қурилиши белгиланган. Ушбу ишлар якунлангандан сўнг 812 та хонадон фойдаланишга топширилади, — дейди Беруний тумани ҳокими ўринбосари Қасрамон Қашанов. — Шунингдек, Тўқимачи маҳалласидаги “Олтин саодат асри” корхонасида қурилиш ва маиший маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Тадбиркор хизмат турларини кенгайтириб, иситиш қозонлари, қурилиш-пардозлаш маҳсулотларини, замонавий эшнқлар ишлаб чиқаряпти. Шу вақтгача бундай маҳсулотлар бошқа жойлардан олиб келинарди. Бу каби

худудларга бириктирилган фитосанитар назорат давлат инспекторлари томонидан мониторингдан ўтказилган. Ўрганишлар натижаси “Е-Flto” дастуридаги “Дала назорати” платформасига тўлиқ киритилиб, рўйхатга олинган, — дейди Беруний тумани фермерлар кенгаши раиси Улғубек Бабаиязов. — Бу кўчатларнинг ривожланиши, парваришида эътибор бериш керак бўлган жиҳатларни ўз вақтида назорат қилиб бориш имконини беради. Бундан ташқари, туманимиздаги намунали фермер хўжалиқлари ҳақида ҳам айтиш керак. Масалан, “Озод интенсив бог” фермер хўжалиги богдорчиликка ихтисослашган. Ушбу хўжалик 25 гектар майдонга эга. Бу ерда, асосан, экспортбоп мевалар етиштирилади. Хусусан, 7 гектарда олма, 3 гектарда ўрик, 1 гектарда шафтоли экилган. Шунингдек, 1 гектар интенсив бог ва 40 сотих жойда иссиқхона барпо этилган. Иссиқхонада бодринг етиштириляпти. Андижонлик тажрибали томорқачилар бодрингнинг эртагишар ва серхосиш навини етиштирмоқда. Тажрибасини маҳаллий аҳоли билан ўртоқлашяпти. Ушбу иссиқхонадан августга ҳар кунини 800 килограммдан 1 тоннагача ҳосил олинади.

“Озод интенсив бог” фермер хўжалигида наманганлик миришкорлар ҳам меҳнат қилмоқда.

— Тажриба сифатида ушбу богдаги 2 гектарда қовун-тарвуз эдик. Қовуннинг турвак навини танлаганмиз. Мақсад экспорт қилиш. Қовун-тарвуз кўчатларини иссиқхонада етиштирганмиз, — дейди наманганлик деҳқон Миржалол Давлаталиев. — Ерни боқсанг, ер сени боқадиган нақлга амал қилиб, бўйлигига ҳосилдан катта натижа кўтариш. Қорақалпоғистон шароитида деҳқончилик қилиш анча қийин. Шунга қарамай, шаоритга мослашшга ҳаракат қилаямиз. Водий тажрибаси асосида қишлоқ хўжалиги йўналишида юқори натижага эришамиз деб ўйлайман. Бунда маҳаллий деҳқонлар билан ҳамкорлик самара беради, албатта.

Ўшбу туманда кўзга қўйинган, бошқаларга намуна бўлаётган деҳқонлар кўп. Масалан, Умар Маширарипов ҳар йили томорқачилар анчагина даромад олади. Узумчилик, картошка етиштириш ва богдорчилик сирларини чуқур эгаллаган Маширарипов Аитов ҳам бошқаларга намуна бўляпти. Уларнинг иши Ўбстон маҳалласи тажрибаси сифатида Қорақалпоғистонда кенг амалда қилинган. Энди ушбу тажриба омада кенг қулоч ёзиши учун қўлаб хонадон ва маҳаллаларда тарғиб этилмоқда.

Беруний туманида деҳқончилик, богдорчилик ва томорқачилар даромад олиш бўйича шакланган бой тажриба эътиборга лойиқ. Агар шундай ёндашув барча шаҳар ва туманда жорий этилса, аҳолининг даромад манбалари кенгайиб, янги иш ўринлари очилади ҳамда турмуш даражаси янада юксалади.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ТАРАҚҚИЁТ СИРИ — МЕҲНАТСЕВАРЛИК, САБР-ТОҚАТ ВА ЗУККОЛИК

Мамлакатнинг озиқ-овқат ҳавфсизлигини таъминлашдаги муҳим соҳалардан бири чорвачилиқдир. Ҳеч шубҳасиз, гўшт, сут, туҳум каби бирламчи озиқ-овқат маҳсулотлари кундалик турмушимизда муҳим ўрин тутаяди. Шу боис, жорий йил 16 июнда Президентимиз амалга ошириляётган ислохотлар натижадорлиги, худудларда ишларнинг бориши, аҳолини ўйлантираётган масалаларга ечим топиш юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида мутасаддиларга гўшт, сут, парранда гўшти ва туҳум нархи кескин ошишининг олдини олиш вазифасини қўйди.

Дарҳақиқат, бу борада бажарилиши керак бўлган ишлар, ечимини кутаётган масалалар бор. Шу ўринда сўнгги йилларда юртимизда чорвачилик борасидаги ислохотлар ижобий натижа бера бошлаганини ҳам эътироф этиш зарур. Масалан, аҳоли хонадонларида чорвачилик, паррандачилик ва асаларичилик фаолияти йўлга қўйилмоқда. Бунга давлат субсидия ва имтиёзли кредитлар ажратяпти.

Улар оилаларни камбағалликдан чиқаришда ҳам қўл келмоқда. Аввалдан чорвадор бўлган халқимиз бунга катта қизиқини билдираётди. Демак, чорва моллари сонини кўпайтириш, сифатли гўшт етиштириш ҳажминини ошириш учун наслчилик соҳасини ҳам такомиллаштириш зарур.

Сурхондарёда чорвачилик қадимдан ривожланган. Вилоят аҳли бу борада ўзинга хос тажрибага эга. Бугун эса соҳа замона сос равишида янгича қиёфа касб этиб тасдиқлайди. Охириги беш йилда чорвачилик субъектлари сони 1171 тадан 1319 тага етказилди. Ҳозир мавжуд 14 та бўрдоқчилик хўжалигида 3,2 минг бош қорамол боқилмоқда. Уларда йилгига 1,8 минг тонна гўшт етиштирилади.

— Вилоятда қорамол сони 2024 йилда 1 миллион 90 минг, қўй ва эчки сони 2 миллион 648 мингга эди. Парранда сони 5,4 миллионгача ташкил этди. Ўтган йилнинг ўзида 220 минг тонна гўшт, 974,3 миллион тонна сут ва 590,3 миллиард дона туҳум бозорга чиқарилган, — дейди Сурхондарё вилояти Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш бошқармаси бошлиғи Абдулла Юсупов. — Шунингдек, хўжаликда наслчилик ишлари ҳам тўғри ташкил этилган. Масалан, гўшт йўналишидаги тез етилувчан қорамол зотларини янада кўпайтириш чоралари белгилаб олинган.

Таҳлилларга қўра, маҳаллий қорамолларда сут маҳсулдорлиги лактация даврида 2800–3000 литрни ташкил қилган. Наслчилик хўжалиқларида эса бу кўрсаткич деярли 2 баробар юқори. Шунинг ўзиёқ наслчиликка янада

кўпроқ эътибор бериш кераклигини кўрсатади. Чунки бундай самарадорлик натижасида кўзланган мақсадга тезроқ эришиш мумкин.

Айни сабаб туфайли вилоятда зотли молларни кўпайтиришга жиддий эътибор берилляпти. Хусусан, 2019 йилда барча тоифа хўжалиқларида 120,1 минг бош ситир сунъий урулгантирилган бўлса, 2024 йилда бу кўрсаткич 243,6 минг бошга етказилган. Чорвани сунъий урулгантиришнинг афзалликлари

кўп. Буни кейинги вақтларда оддий аҳоли яхши англаб борапти. Зеро, мазкур тажриба нафақат фермер хўжалиқларида, балки аҳоли хонадонларида ҳам кенг татбиқ этиляпти.

Жарқўрган тумани Обихаёт маҳалласидаги хонадонларда жами 2300 бошдан зиёд қорамол боқилади. Маҳаллада майда шохли моллар 4800 бошини ташкил этади. Шу манзилда жойлашган МЧЖга ҳам тадбиркор томонидан Австриядан дастлаб 190 бош

насли қорамол олиб келинган эди. Ҳар 100 бош насли ситирдан 85–86 бош бузоқ олиниши натижасида уларнинг сони сезиларли кўпайди. Шунингдек, хўжаликда наслчилик ишлари ҳам тўғри ташкил этилган.

Кўплаб ривожланган мамлакатларда кичик ва ўрта микёсдаги чорвачилик хўжалиқлари асосий озиқ-овқат базаси ҳисобланади. Уларнинг тажрибасига қўра, агар ҳар бир хонадон ўзинга кераклик сут, гўшт ёки туҳумни ўзи ишлаб чиқарса, бу нафақат маҳсулот нархини пастайтиради, балки қишлоқ жойларда ишсизлик даражасини сезиларли камайитиради. Сурхондарё вилоятидаги юзлаб хонадонларда ҳам чорвачилик самарали йўлга қўйилган. Айни пайтда воҳода қўлаб олинади, хусусан, ёшлар чорвачилик билан шуғулланиб, даромад топтомоқда. Хусусан, эчкичилик, қорамолчилик, қуёнчилик, парранда етиштириш каби йўналишлар ҳам харажат билан бошланиб, тезда даромад келтирувчи фаолият турига айланиб улғурди.

Бир мисол. Шўрчи туманининг Совуртепа маҳалласида яшайдиган Искандар Донаев аввалига хонадонда аттиги икки бош қорамол билан иш бошлаган эди. Бериляётган имтиёзли кредитлар, ветеринария хизматлари қулайлиги ва бозор талаби ортиб бораётгани сабаб у фаолиятини кенгайтиришга муваффақ бўлди. Ҳозир ишбилармон 20 бош ситир ситир бикиб, кунига ўртача 150–180 литр сут соғиб олмақда.

— Чорвачилик билан шуғулланиш учун катта ферма бўлиши шарт эмас. Меҳнатсеварлик, сабр-тоқат ва давлатимиз томонидан берилляётган қўмақлар орқали ҳар бир оила соҳада муваффақиятга эриша олади, — дейди Искандар Донаев. — Биздек тадбиркорларни вилотимизнинг турли худудига учратиш мумкин.

Вилоят ҳокимлиги маълумотида қўра, худудда қорамол боқиш йўналишида яқин йилларда умумий қиймати 214,1 миллиард сўмга тенг 26 та лойиҳа амалга оширилади. Бунинг учун хориждан 6117 бош зотдор қорамол олиб келинади. Қолаверса, 437 та янги иш ўрни яратилади. Натижада йилгига қўшимча 16 минг тонна сут ва 618 тонна гўшт ишлаб

чиқариш йўлга қўйилади. Чорвачиликни янада ривожлантириш мақсадида соҳага алоқадор тажрибали хориқлик мутахассислар вилотга жалб қилиняпти.

— Сурхондарё вилоятига келиб, кўпгина чорвачилик хўжалиқларида бўлдим. Чорвачилик истиқболлари билан яқиндан танишдим. Чиндан ҳам юртингизда бу йўналишда катта ислохотлар кечмоқда, — дейди “Иқлим ўзгаришига мослашувчи чорвачиликни ривожлантириш” дастури масъули, Германиялик мутахассис Антон ван Енгелен. — Дастуриимизнинг асосий мақсади чорвани идентификация қилиш бўйича мутахассислар малакасини ошириш, чорвачиликда наслчиликни ривожлантириш ва сунъий урулгантиришни тизимли ташкил этишдир. Қолаверса, турли фойдалли минерал, витаминларга бой озуқа етиштириш бўйича амалий лойиҳалар доирасида ишлаяамиз.

Тан олиш керак, муайян вақт кўпгина соҳалар қаторида чорвачиликда ҳам илмий мактабда узилиш кузатилади. Дунё техник тараққиётга эришяётган, барча йўналишда катта ва жиддий илмий-амалий ишлар бажариляётганда ўз қобилигимизга ўралаиб қолган эдик. Ўтиш даврининг оғир синовида кейин ҳам бу борада жиддий ўзгариш қилишни кечиктирдик. Ҳозир буларнинг сабабини мушоақа қилмоқчи эсамиз. Демократизми, бутун ана шу йўқотилган вақт ва имконият ўрнини қисқа муддатда қоплашга уринаямиз. Айни пайтда хориж тажрибасини ўрганиб, насли молларни кўпроқ олиб келаямиз. Яқин-яқингача нафақат оддий аҳоли, ҳатто катта тажрибали фермерлар ҳам хориждан келтирилган молларни боқишга ботина олмади. Илмий ўрганишларимиз, турли тажрибалар орқали Ўзбекистон шароитига тез мослашадиган зотларни билиб олдик. Уларни боқиш сирини ошатиш пухта ўзлаштириб, иш умумдорлигини кескин оширдик. Буларнинг барчаси соҳага қаратилляётган эътибор, туб ислохотлар самарасидир.

Сарвар ТўРАЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ҚАШҚАДАРЁ ТАЖРИБАСИ

Бугун Ўзбекистон ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, тарихий тараққиётнинг янги босқичига ўтди. Бу босқичнинг пойдевори илм, маърифат ва инновациядир. Юртимиздаги ислохотларнинг ўзагида инсон манфаатларини юксалтириш, халқимизнинг фаровон ҳаётини таъминлаш ва ҳар бир ҳудуднинг бой салоҳиятини рўёбга чиқаришга қаратилган эзгу мақсад мужассам.

Азиз МЕЛИБОВЕВ,
Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги масъул ходими

Қашқадарё вилоятида кечаётган кенг қамровли ўзгаришлар эса мазкур сиёсатнинг амалдаги ёрқин намунасидир. Президентимиз раислигида Қашқадарё вилоятини комплекс ривожлантиришнинг устувор вазибаларига бағишланган йилгиликда вилоятни ҳар томонлама юксалтириш, аҳолини барқарор иш ўринлари билан таъминлаш, камбағалликни қаматириш ҳамда замонавий таълим тизимини шакллантириш бўйича аниқ ва устувор вазибалар белгилаб берилди.

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан Қашқадарё вилояти мисолида илмий таҳсил ва амалий ечимлар уйғунлигида яратилган чора-тадбирлар дастури ҳудудий ривожланишга янги суръат бахш этиши кутилмоқда.

Мақсад аниқ — юқори натижаларга олиб келувчи, самарали ва барқарор ривожланишни таъминлаш. Шу йўлда “олийгоҳ — корхона — ҳудуд” тамойили негизда университетлар, маҳаллий ҳокимлик ва ишбилармон доиралар ўртасидаги ҳамкорлик янги босқичга кўтарилмоқда. Вазирлигимиз томонидан Қашқадарё вилояти мисолида ишлаб чиқилган, ҳудудий эҳтиёжлардан келиб чиқиб, илмий ёндашув асосида тайёрланган амалий чора-тадбирлар дастурида ҳар бир ҳудуд учун алоҳида ёндашув, юқори натижаларга эришишга қаратилган мақсадли стратегия белгиланди.

Қарши давлат университети ва Қарши давлат техника университети профессор-

ўқитувчилари томонидан Муборак туманида амалга оширилаётган илмий тадқиқотлар илм билан амалиёт уйғунлигининг ёрқин ифодасидир. Мазкур тадқиқотлар нафақат академик доирада, балки жойлардаги долзарб муаммоларни ҳал этишда ҳам катта аҳамият касб этмоқда. Тадқиқотлар жараёнида тупроқ ва сувнинг таркибий таҳлили, аҳоли саломатлиги ҳолати ва экологини яхшилаш бўйича кенг қамровли илмий-амалий изланишлар қилинди. Бунда магистр ва докторантлар учун махсус тажриба майдонлари белгила-ниб, уларнинг илмий етуқлиги ва амалий маҳоратини оширишга кенг имконият яратилди.

Давлатимиз раҳбари Қашқадарёга ташрифи чоғида олий таълим тизимига яна бир масъулиятли вазифа юклади. Хорижда меҳнат қилаётган қашқадарёликлар юқори даромадли ишлар билан банд бўлиши учун Қарши давлат университетида камиди 100 ўқитувчининг немис, япон, корейс тили бўйича малакасини ошириш, камиди 10 минг одамни хорижий тилга ўқитиш, хорижда кам даромад топаётган фуқароларимизни ўзимизда ишли қилиш бўйича аниқ чора-тадбирлар-ни белгилаб берди.

Бундай ташаббуслар туманининг муаммоларига аниқ ечим топишда ҳам муҳим қадам бўлмоқда. Айниқса, “яшил” энергетикани кенг жорий этиш орқали аҳоли турмуш даражасини яхшилаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бо-расидаги ишлар алоҳида эътиборга лойиқ.

Жумладан, Муборак туманининг оғир тои-фадаги маҳаллаларида экологик тоза электр энергияси манбалари — қуёш коллекторла-ри орқали “Яшил хонадон” лойиҳаси амал-га оширилди. Унга кўра, вакуумли қуёш сув иситкичлари ўрнатилди ва хонадонлар қуёш нуридан самарали фойдаланишга ўтказилди. Натижада табиий ресурслардан оқилона фой-даланиш таъминлиниб, оилавий харажатлар-ни сезиларли даражада қисқартириш имкони яратилмоқда.

Масалан, бир хонадонда йил давомида ўртача истеъмол қилинган 766 киловатт-соат электр энергияси учун (1 кВт-соат учун 450 сўмдан ҳисоблаганда) 344 минг 700 сўм, тар-моққа узатилган 1394 киловатт-соат электр энергияси учун (1 кВт-соат — 1000 сўм) 1 миллион 394 минг сўм, жами 1 миллион 738 минг 700 сўм маблаг тежалди.

“Яшил хонадон” лойиҳаси доирасида қуёш энергияси асосида ишлайдиган сув исит-киш тизимлари жорий этилиб, аҳоли турмуш шароити яхшиланимоқда. Муборак туманида қуёш нурининг юқори интенсивлигини ҳи-соба олган ҳолда лойиҳа доирасида ҳар бир

хонадонда яшовчи 4 фуқаро учун кафолатли равишда ҳар бирага камиди 50 литрдан (ха-рорат 50-60 даражада бўлган) иссиқ сув тақ-дим этиш имкони яратилди.

Бугунги замон таълим тизими олди-га рақобатбардош мутахассислар — жамият-даги долзарб муаммоларга илмий ечимлар тақдир қила оладиган, экологик онги юқо-ри, барқарор ривожланиш тамойилларини англаган ёшларни тарбиялаш вазифасини қўймоқда.

Бу борада Қарши давлат техника уни-верситетида Илгор муҳандислик мактаби ҳам-да Муҳандислик илмий ишлаб чиқариш мар-казини ташкил этиш ишлари бошланди. Илгор муҳандислик мактаби истиқболни бунёд эт-диган билим маскани бўлиб, у ерда назарий билимлар мустаҳкамланиди, ишлаб чиқариш билан боғлиқ, рақобатбардош ечимлар яра-тилади. Ушбу мактабда талабалар илмий го-яларни амалиётга жорий этиш имкониятига эга бўлади, лойиҳаларини ҳаётга таъбиқ қилади.

Муҳандислик илмий ишлаб чиқариш марказида эса илмий гоёлар чинакам буюм-га, янги ихтирога, тижоратбоп маҳсулотга

“**Касбий таълимда замонавий технологиялардан фойдаланмасдан туриб, рақобатбардош мутахассис тайёрлаб бўлмайди. Шу боис, юртимизда касбий таълим муассасаларини модернизация қилиш, уларни илгор ускуна ва рақамли технологиялар билан таъминлашга жиддий эътибор қаратилмоқда.**”

айланади. Муҳандислар, ёш ихтирочи ва тадқиқотчилар учун қулай муҳит, замонавий ускуналар, рақамли технологиялар билан жи-ҳозланган лабораториялар яратилади.

2025 йил якунига қадар вилоятдаги олий таълим, илмий ва касбий ташкилотларда фа-олият юритиб келаётган 300 нафар профессор-ўқитувчи ва илмий ходимини етакчи халқаро илмий-тадқиқот марказлари ҳамда нуфузли университетларга юбориш режалаштирил-ган. Ўқитувчи ва олимларимиз АҚШ, Гер-мания, Япония, Жанубий Корея, Буюк Бри-тания, Хитой каби илгор илмий мактабларга эга давлатларда малака ошириш, илмий изла-нишлар қилиш ва кенг қамровли ҳамкорлик лойиҳаларида иштирок этиш имкониятига эга бўлади.

Шу орқали юртимиздаги олий таълим ва илмий фаолиятнинг халқаро миқёсдаги ну-фузи янада ортади, ёшларга замонавий билим бериш имкониятлари кенгайди. Шунингдек, хориждан қайтган мутахассислар ўз соҳа-сида етакчи тажрибаларни жорий этиб, илмий муҳитни фаоллаштириш, замонавий техноло-гиялар асосида таълим сифати ва самарадор-лигини оширишга ҳисса қўшади.

Вилоятда касбий таълим тизимини меҳнат бозори талаблари билан чамбарчас боғлаш мақсадида дуал таълимни кенг жорий этиш бўйича қатъий қадамлар ташланмоқда. Ҳам-корликнинг янги модели ўқувчи, таълим муас-сасаси ва иш берувчи ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаб, соҳаларни ҳақиқий касб эгалар-и билан таъминлашга хизмат қилмоқда.

Бугунги кунда биргина Қашқадарё ви-лояти техникумларида дуал таълим шаклида касб ўрганаётган ўқувчилар сони 3 минг-дан 10 минг нафаргача ошиши кутилмоқда. Бу эса ўтган йилги кўрсаткичдан 6 баробар ўсишни англатади. Яъни Қашқадарё ёшлари замонавий касблар билан амалий асосда та-нишиш, меҳнат бозорида ўз ўрнини топиш ва келажақда муваффақиятли мутахассис си-фатида шаклланиш учун янги имкониятлар эшигини очмоқда.

Янги ўқув йили вилоятдаги касбий таълим соҳаси учун тамомла янги бос-қични бошлаб беради. Қарши ва Шаҳри-сабз шаҳарлари, Ғузор, Косон ва Чироқчи туманларидаги 6 та техникумда халқаро стандартларга мос таълим дастурлари асо-сида кадрлар тайёрлаш бошланади. Хусу-сан, “Металлар технологияси” ва “Био ва иншоотлар қурилиши” йўналишлари бў-йича Германиянинг “Авестос” компанияси билан ҳамкорликда немис таълим модели жорий этилиб, 192 нафар иқтидорли ёш ўқишга қабул қилинади.

“**Қашқадарё вилояти техникумларида дуал таълим шаклида касб ўрганаётган ўқувчилар сони 3 мингдан 10 минг нафаргача ошиши кутилмоқда. Бу эса ўтган йилги кўрсаткичдан 6 баробар ўсишни англатади. Яъни Қашқадарё ёшлари замонавий касблар билан амалий асосда танишиш, меҳнат бозорида ўз ўрнини топиш ва келажақда муваффақиятли мутахассис сифатида шаклланиш учун янги имкониятлар эшигини очмоқда.**”

ТАЪЛИМДА СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК УЙҒУНЛИГИ

Ботир УСМОНОВ,
Тошкент кимё-технология институти ректори, техника фанлари доктори, профессор

Бугунги кунда мамлакатимиз тараққиётининг асосий драйвери сифатида таълим самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Таълим муассасаларининг такомиллашуви нафақат бугунимиз, балки эртанги кунимизнинг ҳам пойдеворидир. Тўғри таълим сифатини ўлчайдиган ягона ва универсал восита мавжуд эмас, бироқ муваффақиятли олий таълим маскани ўзига хос мезонлар билан ажралиб туради.

Бу, аввало, институтнинг аниқ белгилан-ган мақсадлари ва ривожланиш режалари ҳар бир ходим учун шаффоф ва тушунарли бўлишидир. Иккинчидан, ўқув даргоҳидаги яхлитлик бу — барча бўлимлар ўртасидаги самарали ҳамкорлик, шунингдек, ўқитувчи-лар ва талабалар ўртасидаги очиқ мулоқот

тизимидир. Учинчидан, институтда мала-касини мунтазам ошириб борадиган, замо-навий билим ва кўникмаларга эга малакали педагог кадрлар мавжудлиги муҳим аҳа-мият касб этади. Шунингдек, таълим дас-турларининг долзарблиги, кенг қамровли кутубхона фонди, компьютер ресурслари ва талабаларга билим олиш учун зарур бош-қа ахборот манбалари етарлиги институт самарадорлигини белгилوви асосий кўр-саткичлардан саналади.

“**Институтда босқичма-босқич ягона ахборот макони яратиб борилмоқда. Бу талабага ўз вақтида жавоб қайтаришга ва олий таълим муассасаси белгиланган мақсадлари билан номувофиқ бўлган нуқсонларни бартараф этишга ёрдам беради.**”

ришини назорат қилиш ва юзага келадиган муаммоларни ўз вақтида ҳал этишга ёрдам беради.

Олий таълим муассасаси фаолиятининг муҳим кўрсаткичларидан бири профессор-ўқитувчилар таркибининг малакаси, илмий даражали ўқитувчилар сони ва уларнинг ил-мий наشرлари иқтибос индекси юқорилиги ҳисобланади. Ходимлар салоҳиятини ривож-

лантириш бўйича ишларни самарали ташкил этиш учун институт раҳбариятига қатор им-кониятлар зарур. Буларга мавжуд бўлимлар бўйича ҳар қандай долзарб ҳисоботни (ма-салан, ёш мутахассислар сони, Олий аттес-тация комиссиясининг мажбурий наشرлари рўйхатига киритилган нашрлар) тезкорлик билан олиш қиради. Шунингдек, ходимлар-нинг исталган даврдиги илмий фаолиятига

Халқаро таълим дастурлари географияси янада кенгаётгани ҳам эътиборга молик. Ғу-зордаги политехникумда Буюк Британиянинг нуфузли “Пирсон” (Pearson) компанияси би-лан йўлга қўйилаётган ҳамкорлик, айниқса, диққатга сазовор. “Пирсон” — бутун дунёда эътироф этилган таълим бренди, у замона-вий, интерфаол ва амалий кўникмаларга йў-налтирилган ўқув дастурлари орқали тала-баларни фақат назарий билимми эмас, балки ҳаётга тайёрлайдиган, мустакил фикрлай-диган мутахассис қилиб етиштиришга қар-тилган. Таълим жараёнида ўқувчилар билим ва малакаси халқаро сертификатлар асосида баҳоланади ва халқаро даражада тан олина-ди. Бу эса ёшларга ҳам миллий, ҳам халқаро меҳнат бозорида ўз ўрнини топиш имконини беради.

Касби туманидаги политехникумда эса Беларуснинг тажрибали мутахассислари иштирокида техник йўналишлардаги дастур-лар жорий этилади. Бу ерда амалий таълим, технологиялар билан ишлаш кўникмаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Касбий таълимда замонавий техноло-гиялардан фойдаланмасдан туриб, рақобат-бардош мутахассис тайёрлаб бўлмайди. Шу боис, юртимизда касбий таълим муассаса-ларини модернизация қилиш, уларни илгор ускуна ва рақамли технологиялар билан таъ-минлашга жиддий эътибор қаратилмоқда. Айниқса, Корея Республикаси банки билан амалга оширилаётган “Касбий таълим муас-сасаларининг моддий-техник базасини мус-таҳкамлаш” лойиҳаси бу йўналишдаги му-ҳим халқаро ҳамкорлик намунасидир.

Лойиҳа доирасида республикамиз бўйича 32 та техникум замонавий ахборот-коммуни-кация технологиялари билан жиҳозланади. Умумий қиймати 3,5 миллион долларлик ин-вестиция ҳисобига имкониятлар янада кен-гайди, таълим жараёни ривожини янги босқичга чиқари.

2025/2026 ўқув йили Қашқадарё вило-ятда таълим ва илмий соҳада янги марралар йили сифатида тарихга қиради. Чунки ви-лоятда олий ва касбий таълим тизимини ри-вожлантириш, фан ва инновациялар йўнали-шида самарали ташаббусларни ҳаётга таъбиқ этиш борасида муҳим ислохотлар бошланди.

Йил давомида вилоятдаги 11 та техни-кумда кенг кўламли капитал таъмирлаш ва реконструкция ишлари режалаштирилган. Натижада таълим муассасалари замонавий талабаларга жавоб берадиган, ҳар томонлама қулай ва самарали ўқув муҳитига эга бўлади. Бу эса ёшларимизнинг замонавий касб-хунар ва билим олишга янада кенг йўл очади.

Шу билан бирга, жорий йилда вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига дахлдор долзарб муаммоларга ечим топишга қаратил-ган, амалиётга асосланган илмий тадқиқот ва инновацион лойиҳалар танловлари ўтказили-ши кўзда тутилган.

Жорий йил декабрь ойига қадар Қарши давлат университети хузурида Халқаро лабораториялар марказини ташкил этиш режаси алоҳида аҳамият касб этади. Ушбу марказ илмий тадқиқот фаолиятини янги босқичга олиб чиқиш, халқаро ҳамкорлик-ни кучайтириш, замонавий техноло-гияларни ўрганиш ва жорий этишда муҳим платформага айланиши кутилмоқда. Мар-казнинг халқаро аккредитациядан ўткази-лиши эса унинг нуфузи ва ишонч даража-сини янада мустаҳкамлайди.

Давлатимиз раҳбарининг Қашқадарё ви-лоятига ташрифи мазкур сайё-ҳаракатларга янги суръат ва руҳ бағишлади. Президенти-миз вилоятдаги олий таълим муассасалари, илмий марказлар ва таълим инфратузилмаси ҳолатини ўрганиб, келгусидаги устувор вази-фаларни белгилаб берди. Ташриф давомида берилган топириқ ва тавсиялар таълим со-ҳасини ислох қилишда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, вилоятда бошланган янги амалий тажриба таълим, фан ва инновация соҳасини замон талаблари асо-сида ривожлантиришда муҳим пойдевор ҳи-собланади. Бу тажриба, шубҳасиз, юртимиз-нинг барча ҳудудларида кенг қўлланилиши ва билимли, креатив, рақобатбардош авлодни тарбиялашга хизмат қилишига ишончимиз қомил.

халис баҳо бериш, иши тўғрисида статистик маълумотларни олиш имкониятига эга бўлиш лозим.

Замонавий интернет технологиялари ушбу жараёнларни назорат қилиш ва ўқитув-чилар таркибини ривожлантириш режалар-ини ўз вақтида тузатиш имконини беради. Профессор-ўқитувчиларнинг илмий ишлари-ни ҳисобга олиш ректор олдида турган муҳим вазифа бўлиб, жараёни автоматлаштириш шафдофлигини ошириш ва институтдаги ўқув жараёни сифатини янада яхшилаш учун мав-жуд ресурслардан самарали фойдаланиш им-кониятини яратди.

Ҳар бир талабани тайёрлаш, билим база-сини кейинчалик меҳнат фаолиятида қўллаш учун шакллантириш абитуриент институтга қабул қилинган пайтдаги бошланади. Раҳба-рийнинг асосий вазифаси ҳар қандай ком-петенцияларни қулай ва самарали ўрганиши учун талабага зарур турли компонентларнинг тўлиқ тўпламини тақдим этишдир. Муваффа-қиятли ишлашда ўқитувчилар ўрганилаётган барча фанлар бўйича талабалар учун ягона ахборот майдонини яратиши керак. Жараёни шундай ташкил қилиш керакки, у оддий тузил-ган ва ўрганилаётган фаннинг ҳар бир бўлими учун таълим маълумотларига осон киришни таъминлаши зарур. Демак, Тошкент кимё-тех-нология институти раҳбарияти олдида турган асосий вазифа ўқув-услубий таълифларни ав-томатлаштириш бўлади. Мазмурий ва илмий вазибалар таълим муассасасининг ҳар бир бў-лими ишини автоматлаштиришнинг наватда-ги босқичдир. Институтда босқичма-босқич ягона ахборот макони яратиб борилмоқда. Бу талабага ўз вақтида жавоб қайтаришга ва олий таълим муассасаси белгиланган мақсадлари билан номувофиқ бўлган нуқсонларни барта-раф этишга ёрдам беради. Натижада инсти-тут самарали таълим этилган бошқарув тизими-га эга бўлади ва бу, ўз навбатида, миллий таълим тизимимиз ривожига муносиб ҳисса қўшади.

27 июнь — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни

ЖУРНАЛИСТНИНГ РОСТ СЎЗИ

АДОЛАТ ВА ҲАҚИҚАТ ЖАРЧИСИ БЎЛИШ ҚУДРАТИ

Ўзбек кино ижодкорлари суратга олган бир фильм бор. Номи: “Тилим курсин”. Юмор орқали инсон тийнатиининг нозик жиҳатлари очиб берилган. Сюжетга кўра, ертўлада узок муддат сақланган куруқ чойни ичган одам муайян муддат беихтиёр фақат рост гапиради. Тили бошқаю дили бошқа эканини намоён қилаверади.

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Журналист — ўша сеҳрли чойни ичса ҳам, ичмаса ҳам бир хил гапириши керак бўлган касб эгаси. Унда мазкур кўникма шаклланган бўлмоғи лозим. Журналистнинг ёлгон гапириш, сохта маълумот тарқатиш, жамоатчиликини қалитишга ҳаққи йўқ. XXI аср — ахборот асри! Журналистиканинг роли нихоятда катта. Жамият ҳаётидаги муҳим воқеа-ҳодисалар, одамлар манфаатига дахлдор масалаларни ёритишда журналистларнинг ўрни ва масъулияти беқёёс. Айниқса, “журналистнинг рост сўзи” деган тушунча нафақат касбий этика асоси, балки жамият ишончи ва адолат мезонини ҳамдир.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Жаббор Раззоқов умрини матбуотга бағишлаган. Сўхбатларнинг бирида у бундай деди: “Давлатимиз раҳбари журналистларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлапти. Улар учун шароит ва имкониятлар яратиб берилляпти. Ана шундай бир пайтда журналистлар ҳам бундай эътиборга лойиқ бўлиши керак. Журналист халқ фидойиси, адолат ва ҳақиқат жарчиси, маънавият тарғиботчиси, шу билан бирга, ватан тарихини яратувчи эканини унутмаслиги керак. Агар соҳа вакиллари сўст бўлса, дунёдаги воқеалардан беҳабар қолади. Тарих саҳи-

“Журналист халқ фидойиси, адолат ва ҳақиқат жарчиси, маънавият тарғиботчиси, шу билан бирга, ватан тарихини яратувчи эканини унутмаслиги керак. Агар соҳа вакиллари сўст бўлса, дунёдаги воқеалардан беҳабар қолади. Тарих саҳифаларига бугунги улкан ўзгаришлар, уларнинг асл бунёдкорлари киритилиши керак.

фаларига бугунги улкан ўзгаришлар, уларнинг асл бунёдкорлари киритилиши керак. Уларсиз тарих кемтки бўлиб қолади. Шу маънода, матбуотнинг, айниқса, босма нашрларнинг келажакка хизмати алоҳида”.

Давлатимиз раҳбарининг ўтган йили матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган табригидаги мана бу сатрларга эътибор беринг:

“Бугунги кунда матбуот иши, журналистлар фаолияти нафақат “тўртинчи ҳокимият”, балки мудофаа, хавфсизлик каби ҳал қилувчи соҳага айланиб бормоқда. Бу эса мазкур йўналишда айнан сизлардек жасур ва доворак, Ватанини чин дилдан севадиган, ўз касбига содиқ ва фидойи инсонлар тобора кўпроқ бўлишини тақозо этмоқда.

Ана шу талабдан келиб чиққан ҳолда, кўп қиррали профессионал билим ва малакага, юксак маънавий-интеллектуал фазилатларга эга бўлган замонавий журналист кадрлар тайёрлаш бундан бунён ҳам устувор вазифамиз бўлиб қолади. Шу билан бирга, ахборот майдонини сифатли ва рақобатдош миллий контент билан тўлдириб масаласи ҳар қачонгидан ҳам долзарб бўлиб бораётгани барчамиз учун аён ҳақиқатдир.

ҳар бир жумла устида ишлаш азобини бошдан ўтказган одам яхши англайди. Яқинда ижтимоий тармоқларда устоз журналистлардан бирининг ҳазилнамо, аммо аччиқ ҳақиқат акс этган фикрига кўзим тушди. У тахминан бундай ёзганди: “Бир муаммоли мавзунини кўтариб чиқдим. 20 та лайк босилди. Бир қийналган ҳамкасбимизга ёрдам керак деб пост қўйдим. 32 киши муносабат билдирди. Ҳовлимдаги ўзим парваришлайётган гулларни суратга олиб жойлаштиргандим, 250 дан кўп олқиси олдим. Ўйлаб турибман: журналистикани йиғиштириб, гулчилик билан шугуллансаммикан...”.

Ҳазил ортидаги ҳақиқат шундан иборатки, матбуот вакиллари кўтарётган долзарб мавзу ва муаммолар жамоатчилик, яъни юртимизнинг ҳар бир аъзосига тааллуқли бўлиши керак. Зотан, оммавий ахборот воситалари вакилларининг энг асосий вазифаси ҳақиқатни халққа етказиш, воқеаларни ҳолисона ёритишдир. Бунинг учун журналист ҳар қандай босим ёки шахсий манфаатлардан холи бўлиши, фақат ҳақиқат учун хизмат қилиши керак.

Рост билан ёлгон сўз ўртасидаги фарқ жуда катта: рост сўз одамларни уйғотади, яхшиликка ундайди, адолатни тиклайди. Ёлгон эса аксинча — адаштириб, фитна чиқаради, ишончнинг йўқотади. Аммо жаҳон амалиётида ҳақиқатни ёритиш доим ҳам осон бўлмаган. Баян журналистлар хавф-хатарга дуч келади, турли таъйиқларга учрайди. Шундай шароитда ҳам журналистнинг матонатни, ватанпарварлиги ва касбий фидойилиги намоён бўлади. У рост сўз учун курашади, халқ манфаатини ҳимоя қилади.

“— Журналист ростгўй бўлса, жамият соғлом бўлади, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Ахбор Аҳмедов. — Чунки ахборот — жамият кўзгуси. Агар кўзгусоф бўлса, одамлар ҳақиқатни кўради, чалқашмай, тўғри йўлни танлай олади. Шу боис, ҳар бир журналист бурчига сидқидилдан ёндашиши, рост сўзини ҳаётий қоидасига айлантириши лозим.

Қисқаси, журналистнинг рост сўзи нафақат касбий масъулият, балки жамият учун ишонч ва демократик назоратга хизмат қилувчи муҳим жиҳатдир.

Нодир МАҲМУДОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

“Бор, болам, борақол, ватанни ҳимоя қил...”

Одатдагидек ишга эрта келган Тошбиби опа бирдан тозалikka киришди. Қўлига супурги олиб, хоналарни бирма-бир супуришга тушди. Шифокорлар келишидан олдин ҳамма жойни саришта қилиши керак. Ахир бу ерга одамлар даво истаб келади. Қишлоқ врачлик пункти деган номи бор. Тозалик биринчи ўринда бўлиши лозим. Ўзича ҳаёл билан катта шкафни артаркан, унинг ортида ётган нарсасига кўзи тушди. Эски, чанг босган китоб экан. Қўлига олиб, китоб юзини артди. Сарғайиб кетган. Муқовасида “Ўткан кунлар” деб ёзиб қўйилганди. Бадиий адабиётга қизиқиши боис, китобни varaқлашга тушди. Димоғига ёқимли қоғоз ҳиди урилди...

Ҳарбий йигитдан қизини сўраб келишганида бўлгуси қудалар ҳам йўқ демади. Ахир шундай мард аскарни кув ёкилиш фаҳр-ку. Розилик олинди. Тўй кунини белгилаш қолди, холос. Фақат Отабекнинг таътилга чиқишини куттиш лозим. Ўша кун келди. Ота-онаси шошганча тўйни бошлаб юборди. Бутун маҳалла яхши кунга қақирди. Ўзукка кўз қўйгандек ярашган икки ёшни табрикламаган, уларнинг бахтига ҳавас қилмаган киши қолмади. Гўё Тошбиби ая китобда ўқиган Отабек ва Кумуш образлари жонланганди. Ҳар тон уларнинг бахтига кўз тегмасин дея дуо қилишдан чарчамасди. “Ўғлимни дам олиш кунлари тугаб, иши бошланадиган бўлса, келинимни ҳам бирга жўнатиб юбораман”, дея ният қилиб қўйганди.

Таътил кунлари яқунланишига икки-уч кун қолганида Отабекнинг иш жойидан чақирув қоғози келиб қолди. Шошганча йўлга чиққан йигит ёрининг кўзидаги ёшни кўрмаслик учун ортига бурилмади. Келинчақ сабрга суянганча кўрмачи куч зарур эди. Кўшимча куч сифатида сержант Муҳаммадиев гуруҳи юборилганди бўлди. Махсус вертолёт орқали жўнаган ҳарбий гуруҳ жанг майдонида ҳаводан туриб, бир қанча душманни ер тиллашти. Тоғли ҳудуд бўлгани боис, айримлари тошлар орасига яширинди. Шундай бўлса-да, бирортасини қолдирмасликка ҳаракат қилинди. Дастлабки вазифа удаланди. Навбат — кейинги босқичга. Вертолёт ҳаракатини давом эттираркан, қутилмаган зарбадан қалқиб кетди. Ҳавода гир айлана бошлаган вертолёт ичи қора туғунга тўлганди. Афсуски, душмanning зарбаси тасирида вертолётнинг ярми синиб тушди. Бошқарув йўқолган, тўғри пастликка қулади...

Шу кунни безовталикдан ўзини қўйишга жой топпмай ўтирган Аваз ака беҳосдан бировнинг чақирганини эшитиб, ҳаёлини жамлаб кўчага чиқди. Эшик олдида кўп ҳам йўқлайвермайдиган маҳалла раисини кўриб, ҳайратини яширолмади. Саломликдан сўнг раис мақсадга ўтди.

— Аваз ака, Сизни Китоб тумани мудофаа бўлимидан сўрашган экан. Шунга борааркансиз, айтиб юборишибди, — дея раис ҳам гапни қисқа қилганча жўнаб қолди. Ўғлимдан бирор хабар бордир деганча туман марказига йўл олган ота бўлим эшиги олдида қандай етиб борганини семай қолди. Негадир ичкарига киришга ҳоли етмай, шу ерда тўхтади. Орадан чамаси бир соат ўтди, бирор нохуш хабар

эшитишдан чўчиб, жимгина ортига қайтиб кетди. Отасининг бир аҳволда уйга кириб келганини кўрган тўнғич ўғил Озод аниқлик киритиш учун ўзи йўлга чиқди.

— Рости ўша кунни бундай хабар эшитаман деб сира ўйламагандим, — дейди Озод Муҳаммадиев. — Мудофаа бўлимига борсам, кутиб ўтиришган экан. Тезда ичкарига олиб киришди. У пайтлари ҳозиргидек телефон йўқ эди. Қирсам, телефонграмма-ни кўрсатишди. Унда “Отабек Муҳаммадиев Ватан сарҳадларини қўриқлашда қаҳрамонларча ҳалок бўлди”, деб ёзиб қўйилганди. Минг афсуски, ўқи-ганларим ҳақиқат эди. Шундан сўнг ота-онам неча вақтгача ўзига келолмади. Анчадан бери бир мақса-димни амалга оширишга ботинолмай юргандим. Бир кунни ҳарбий бўлиш истагим борлигини, укамнинг ишини давом эттирмоқчи эканимни айтдим. Рости, анча хавотирим бор эди. Шунда онам қутилмаган гапни айтиб, мени хайратда қолдирди. “Болам, укам ватанининг бир қарич ерини душманга бермаслик учун сену менинг, барчамизнинг тинчлигини ўйлаб жон берди. Унинг ўрни бўшаб қолмасин. Ахир юртга қалқон бўлган ҳар бир йигитнинг ўрнини тўлдир-адиган мардлар бўлиши керак. Ёнинг шероиклар Отабегим ўлмаган. Бу давлатнинг отабеклари абади эканини душманлар кўриб қўйсин. “Мен Отабекман”, дея чегарада тик тургин. Фарзандимга ўқ узган ўша ярамасни топиб, жазосини бер. Борақол. Бошинг тошдан бўлсин, болам”. Бу сўзлар ҳамон қулоғим остида жаранглаб туради. Ота-онамининг дуоси билан эгнимга ҳарбий либос кийдим. Шукрки, 12 йил шартнома асосида ишлаб, нафақага чиқдим. Ҳозир бир укам ва ўғлим бу касбини давом эттирмоқда. Ота-онам ҳар гапида укамнинг қаҳрамонлигини айтишдан чарчамасди. Набираларига ғурур билан уни афсонавий ботир қилиб тасвирлаб берадир. Бу уларга энг асосий юпанч эди.

Отабек Муҳаммадиевнинг қаҳрамонлиги, унинг ортидан ҳеч иккиланмай ҳарбийлик либосини кий-ган ака-укаларининг шижоати, ота-онасининг жа-соратига қойил қолмай илож йўқ.

Яқинда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Тошкент шаҳрида “Миллат фидойилари” хотира ёдгорлиги ўрнатилди. Бу қўплаб кўнгли ярим ои-лалар қалбига юпанч олиб кирди. Акасининг ай-тишича, ота-онаси вафот этган, Отабекни деярли ҳеч ким хотирламай қўйган. Онаси югуриб-елиб ўрнатган айрим ёдгорликлар ҳам эътибордан четда қолган. Жумладан, Ўзи тугилиб ўсган Китоб тумани Очамайли қишлоғидаги 11-мактаб ҳовлисида Ота-бек Муҳаммадиев бюсти ўрнатилган. Ачинарлиси, бюст номигагина асалган кўриниб турибди. Ҳай-кал остига эса фақат исм-фамилияси, туғилган ва вафот этган санаси қайд этилган, холос. Кимлиги, қандай қаҳрамонликлар кўрсатгани ҳақида бир қатор сўз ёзилмаган. Таълим маскани биноси ичкари-сидаги залда эса О.Муҳаммадиевнинг ҳарбий ли-босдаги айрим суратлари илб қўйилган. Етарлича маълумот олишга шароит қилинмаган. Қишлоқдаги баъзи кўчалар уч-тўрт йил унинг номи билан атал-ган. Ҳавода гир айлана бошлаган вертолёт ичи қора туғунга тўлганди. Афсуски, душмanning зарбаси тасирида вертолётнинг ярми синиб тушди. Бошқарув йўқолган, тўғри пастликка қулади...

Президенти Шавкат Маммаднинг 9 май — Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан Ғалаба боғида сўз-лашган нутқида “Бу шероик ўғлонларимизнинг ҳам келажақ орзулари бор эди, уларни олдинда яхши ва ёруғ кунлар, ота-онаси, оиласи, ширин-дан-ширин фарзандлари кутаётган эди. Лекин мамлакатимиз истиқлоли, халқимиз тинчли-гига нисбатан реал хавф туғилган пайтда, улар бир дақиқа ҳам ўйлаб ўтирмасдан, жонажон Ватанимиз ҳимояси йўлида ўзларини қалқон қилишди. Бу фидойи ҳарбийлар шу тариқа бугунги Янги Ўзбекистон учун муштаҳкам замин яратиб кеттишди. Шу боис, биз уларнинг хоти-раси, руҳи поклари олдида доимо қарздормиз”, дея таъкидлаганди. Шундай экан, буни барчамиз бирдек англашимиз зарур. Албатта, бунга Китоб тумани ҳокимлиги жиддий эътибор қаратади деган умидимиз. Зеро, юрт қаҳрамонларини унутишга ҳаққимиз йўқ.

Акбар РАҲМОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири